

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Verpleegkundige
voltijd/deeltijd/duaal

Hanzehogeschool Groningen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Verpleegkundige
voltijd/deeltijd/duaal

Hanzehogeschool Groningen

CROHO nr. 34560

Hobéon Certificering

Datum

26 september 2019

Auditpanel

De heer W.L.M. Blomen

Mevrouw W. Jackson MBA

De heer prof. dr. O.A.A.M.J. Timmermans

Mevrouw K. Linders

Secretaris

Mevrouw D.P.M. de Koning MSc.

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	9
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	11
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	35
6.	AANBEVELINGEN	37
BIJLAGE I	Scoretabel	39
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	41
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	45
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	47

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 26 februari 2018
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Opleiding tot bachelor verpleegkundige
registratienummer croho	34560
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie(s)	Petrus Driessenstraat 3, 9714 CA Groningen
variant(en)	Voltijd Deeltijd Duaal Flexibel deeltijdonderwijs
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	18 april 2019

2. SAMENVATTING

De bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige van de Hanzehogeschool Groningen is een van de zeventien Bachelor Verpleegkunde-opleidingen in Nederland. De opleiding wordt programmatisch in vijf (feitelijk drie) varianten uitgevoerd: voltijd, voltijd-verkort, duaal, deeltijd (uitfaserend) en flexibele deeltijd.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

Bij deze standaard komt het auditpanel tot het oordeel 'goed'. De opleiding baseert de door haar beoogde leerresultaten op het meest recente beroeps- en opleidingsprofiel BN2020 dat landelijk is vastgesteld. In dit profiel is gebruik gemaakt van de ordening in zeven rollen en competentiegebieden, gebaseerd op de systematiek van de CanMEDs Canadian Medical Education Directions for Specialists. Kern van de beroepsuitoefening is de verpleegkundige in de rol van zorgverlener. Alle andere zes rollen raken aan die centrale rol. Door het hanteren van het landelijke beroepsprofiel voldoen de beoogde leerresultaten/leeruitkomsten aan de vereisten van oriëntatie, inhoud en niveau. Het profiel is bovendien door een brede vertegenwoordiging vanuit het werkveld gevalideerd. Internationale referentiekaders hebben een rol gespeeld bij het definiëren van het bachelorniveau.

De ontwikkeling van onderzoekend vermogen is expliciet in (de uitwerking van) de beoogde leerresultaten opgenomen. Het auditpanel vindt hierbij de opvatting die de opleiding heeft over onderzoek goed passen bij het beroepsprofiel van de bachelor Verpleegkundige. Onderzoek staat nadrukkelijk in het teken van het ontwikkelen van onderzoekend vermogen om vraagstukken uit de verpleegkundige praktijk van praktische, weloverwogen oplossingen te voorzien. *Evidence Based Practice* is daarbij het sleutelbegrip. Ook heeft de opleiding met een aparte leeruitkomst aandacht voor internationalisering als onderdeel van de professionele verpleegkundige oriëntatie. De opleiding wil verpleegkundigen afleveren die kunnen opereren in een *global world*; beroepsbeoefenaren met interculturele competenties die in staat zijn samen te werken in heterogene teams.

De opleiding beoogt een aantal thema's extra aandacht te geven en hiermee studenten een 'Groninger kleur' mee te geven. Dit zijn: (i) onderzoekende houding, (ii) verpleegkundige diagnostiek en (iii) Healthy Ageing. Dit zijn goede accenten voor een verpleegkundige opleiding, zo vindt het panel. De eerste twee punten zijn niet zonder meer profilerend ten opzichte van andere hbo-opleidingen Verpleegkunde, maar dit is ook geen noodzaak. Het panel ziet nog andere mogelijkheden om de Groninger kleur verder gestalte te geven. De hbo-opleiding Verpleegkunde van de Hanzehogeschool Groningen past hoe langer hoe meer de Lean-filosofie toe bij het verbeteren van het onderwijs en de onderliggende processen. Het panel wil de opleiding als suggestie meegeven om Lean-principes van het continu verbeteren en Lean-technieken ook aan studenten aan te bieden. Hiermee zouden zij zich als startend beroepsbeoefenaar verder kunnen onderscheiden.

De relatie die de opleiding onderhoudt met het werkveld zorgt voor een stevige validering van het eigen opleidingsprofiel. Het panel stelt bovendien vast dat de opleiding zich conformeert aan de eisen die de Wet BIG aan een opleiding Verpleegkunde stelt. Met name het verder gestalte geven met diverse werkveldpartijen van (het samen optrekken in) het vormgeven van de samenwerking in de keten en de invulling van het verpleegkundig leiderschap in deze beschouwt het auditpanel als een ontwikkelkansen richting de toekomst. Het doet niet af aan de waardering die het auditpanel heeft voor het onderbouwde profiel en aan het oordeel 'goed'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het panel ziet een gedegen programma waarin studenten de juiste, voor het Bachelor Verpleegkunde-vakgebied relevante, inhoud tot zich nemen op een steeds hoger niveau.

De opleiding zorgt ervoor, aldus het panel, dat studenten alle leerresultaten op eindniveau kunnen realiseren, inclusief de onderzoeks- en internationale competenties. Dit doet zij onder meer door te werken met kritische beroepssituaties die zijn afgeleid van de CanMEDS-rollen en competentiegebieden. De samenhang in het curriculum is geborgd door afstemming tussen de inhoudelijke leerlijnen en opklimmende niveaus van complexiteit en zelfstandigheid. Via het Skillslabonderwijs en drie praktijkleerperiodes van elk twintig weken ontwikkelen studenten hun beroepsvaardigheden. In het Skillslabonderwijs maakt de opleiding gebruik van het eigen ontwikkelde Hanzehospital. Binnen dit digitale platform komen eerste- en tweedejaarsstudenten in aanraking met vele verschillende gesimuleerde zorgsettingen (kritische beroepssituaties), waarbinnen zo deskundig mogelijk zorg moet worden verleend aan verschillende zorgvragers. Het panel vindt dit een fraai instrument met veel potentie voor doorontwikkeling. Het auditpanel heeft geconstateerd dat de profielkenmerken, zoals genoemd in standaard 1, op diverse plekken terugkomen. Studenten hebben daarnaast ook voldoende ruimte voor hun eigen profilering.

In haar missie gebruikt de opleiding de kernwoorden verbindend, innovatief en praktisch. Met name ten aanzien van de eerste twee woorden ziet het panel ruimte voor verdere ontwikkeling; zowel in het buiten- als binnenschoolse curriculum. Het tekort aan (kwalitatief goede) stageplaatsen is – niet alleen bij de Hanzehogeschool Groningen – een aandachtspunt. Het opleidingsmanagement heeft dit in het vizier en is in dialoog met het werkveld hierover. Een sterkere verbinding en afstemming met het werkveld en het oppakken van innovatieve methoden bij het “samen opleiden in de praktijk” zorgt volgens het auditpanel voor nieuwe mogelijkheden. Het panel ziet reeds een aantal pareltjes met potentie, zoals de innovatiewerkplaatsen, de ketenstage¹ en de leergemeenschappen. Ten aanzien van het binnenschoolse curriculum mag er, aldus het panel, meer aandacht zijn voor inter- en multidisciplinair leren en voor een meer innovatieve aanpak ten aanzien van het thema zorg & technologie. Het panel ondersteunt het voornemen van de opleiding om de integratie van onderwijs en onderzoek nog verder te versterken. Bovenstaande opmerkingen nemen niet weg dat het auditpanel veel waardering heeft voor het programma dat er nu ligt.

Het panel heeft een gekwalificeerd, gedreven docententeam gezien dat zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig is om de opleiding te verzorgen. Een sterkere relatie met de beroepspraktijk op docentniveau is nog aan aandachtspunt. De opleiding is zich hiervan bewust en is een experiment gestart waarbij docenten vier dagen meewerken in de praktijk. Het panel was verder buitengewoon gecharmeerd van de wijze waarop het docententeam met elkaar de dialoog voert over ‘kwaliteit’, de hoge graad van professionele zelfsturing die het aantrof (“de eigen regie pakken”) en daarmee het streven om daadwerkelijk een kwaliteitscultuur te bewerkstelligen. De verbetercultuur die de opleiding hoog in het vaandel heeft staan, gaat gepaard met een grote mate van collegialiteit in de opleiding. Het werkplezier en de docenttevredenheid zijn hoog. Het auditpanel vindt dit waardevol.

Het panel is van oordeel dat de opleiding een functionerend begeleidingssysteem hanteert; zij heeft daarbij aandacht voor de studenten uit verschillende varianten, inclusief de studenten in de uitfaserende programma’s. De begeleiding wordt geboden door het SLB-bureau. Het vergroten van de zichtbaarheid van het SLB-bureau, zodat studenten weten waar ze terecht kunnen met vragen, is nog een ontwikkelpunt. De opleiding beschikt over een adequate huisvesting en voorzieningen die passend zijn voor een hbo-bacheloropleiding Verpleegkunde. Het auditpanel vraagt aandacht voor de zichtbaarheid en bereikbaarheid van de OC, zeker gezien de sterkere rol die deze commissie wettelijk heeft gekregen.

¹ De ketenstage 'Student volgt cliënt' biedt studenten de mogelijkheid om het zorgtraject van de kwetsbare oudere te volgen. Dit vindt plaats doordat studenten hun ketenstage niet in één instelling volgen, maar iedere zes weken in een nieuwe zorginstelling. Ze volgen dus de zorgketen van de zorgvragers.

Op grond van bovenstaande karakteristieken van de onderwijsleeromgeving, beoordeelt het panel Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3. Toetsing

Het panel vindt de opleiding op standaard 3 de basiskwaliteit ontstijgt en komt bij deze standaard tot het oordeel 'goed'. Het auditpanel vindt dat de Bachelor Verpleegkunde-opleiding van de Hanzehogeschool Groningen op een zorgvuldige wijze toetsen ontwerpt, afneemt en beoordeelt. De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. Zo werkt de opleiding bij de beoordeling met beoordelingsformulieren en rubrics, beschrijft zij expliciet het beoordelingsproces met bijbehorende criteria om het transparant te maken voor docenten en studenten en past zij het vierogenprincipe toe. Binnen het nieuwe voltijdcurriculum 2016 sturen de leeruitkomsten, de toetsmatrijs en de toetsen, het onderwijs waarmee er hoe langer hoe meer een samenhangend geheel ontstaat ('constructive alignment'), maar ook in het curriculum 2012 liggen de toetsen in lijn met de leerdoelen. Het auditpanel heeft tijdens de audit een representatieve selectie van toetsen ingezien en kenschetst deze als toets-technisch adequaat, inhoudelijk relevant en van een passend bachelorniveau. Ook de variatie in toetsen is op orde.

Naast dat de toetsing valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk is, heeft het auditpanel ook geconstateerd dat de toetsen het eigen leerproces van de student ondersteunen. De opleiding denkt actief na over het geven van feedback en hoe de docent deze zo kan vormgeven dat de student zo veel mogelijk informatie krijgt voor toekomstig (correct) handelen. Het auditpanel is positief gestemd over deze ontwikkeling, die past bij de ambitie van de Academie voor Verpleegkunde om het accent van intensief toetsen te verschuiven naar 'ontwikkeling en leren van elkaar'.

Het auditpanel ziet instemmend dat de opleiding veel werk maakt van het creëren van een kwaliteitscultuur op het gebied van toetsing – onder meer via kalibratiesessies – en waardeert dat zowel binnen de Academie als binnen de opleiding ruimte is voor een goed gesprek over de kwaliteitsbewaking en –borging van het toetssysteem. Er is sprake van veel overleg over dit onderwerp binnen het docententeam, ook in interactie met examencommissie, toetscommissie, curriculumcommissie, management en andere stakeholders, zoals de onderwijsondersteuners van het toetsbureau. Vermeldingswaardig vindt het panel dat er ook bij het verbeteren van het toetssysteem wordt gewerkt vanuit Lean-principes en met Lean-technieken.

Examen- en toetscommissie zijn beide stevig in positie. De examencommissie staat borg voor het eindniveau, hanteert een heldere verbeteragenda en stimuleert een kwaliteitsbewustzijn rondom toetsing, onder meer door de kalibratie tussen beoordelaars te stimuleren en door proactief haar eigen kennis en expertise te delen. De komende jaren staan in het teken van het verbeteren van de onderlinge samenhang van de verschillende toetsen. Het auditpanel juicht de ontwikkeling naar meer aandacht voor formatief evalueren (in de woorden van de opleiding: "evalueren in het teken van leren") toe.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Bij deze standaard komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende'. Uit de afstudeerproducten blijkt dat de studenten de beoogde leeruitkomsten hebben gerealiseerd. Het niveau van de afstudeerdossiers weerspiegelt het niveau dat men van studenten van een bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige mag verwachten. De producten zijn relevant voor het Bachelor Verpleegkunde-profiel en voor het werkveld waarvoor de opleiding opleidt. Voor de reflectie die studenten tentoonspreiden, ziet het panel nog mogelijkheden voor groei. Tevens is er nog ruimte voor verdere ontwikkeling in het toepassen van meer innovatieve onderzoeksmethoden en –technieken. Het werkveld uitte zich positief over het niveau van de stagiairs en afgestudeerden. Alumni waren tevreden over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk, hun landing in het werkveld en de doorgroeimogelijkheden die ze hadden na hun eerste baan.

Pilot flexibilisering

Het auditpanel is van oordeel dat de flexibele opleiding tot Verpleegkundige deeltijd/duaal voldoet aan de eisen van alle standaarden.

Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft aantoonbaar nagedacht over de wijze waarop zij het onderwijs voor deeltijd- en duale studenten wil inrichten en de manier waarop deze studenten zich het beste kunnen ontwikkelen en kunnen leren. Het auditpanel is van oordeel, dat de (eenheden van) leeruitkomsten, zoals die zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding, voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Ze zijn meetbaar en onderscheidend van elkaar. Het is voor alle betrokkenen helder wat de opleiding van de studenten verwacht. De opleiding was ten tijde van de audit aan de slag met de volgende stappen en doorontwikkeling van de leeruitkomsten. Het auditpanel beveelt de opleiding aan daarbij te onderzoeken of ze kan komen tot een grotere mate van flexibilisering.

Onderwijsleeromgeving

De leersituatie en -omgeving zijn passend bij de beoogde leeruitkomsten en bij de behoeften en omstandigheden van de studenten. Het onderwijs is vormgegeven rond praktijkgerichte modules met de focus op het patiëntenperspectief. De studenten werken gedurende hun studie aan relevante beroepsproducten om de beoogde (eenheden van) leeruitkomsten te verwerven. Elke binnenschoolse opdracht heeft een daarvan afgeleide opdracht die op de werkplek moet worden uitgevoerd.

De opleiding heeft haar ontwikkelpunten duidelijk op haar netvlies. Naast verdere flexibilisering noemt zij de inrichting van het minoronderwijs en de internationale aspecten in het programma. Het auditpanel heeft er alle vertrouwen in dat het team deze punten adequaat oppakt. Niet in de laatste plaats omdat het panel een deskundig, enthousiast en zeer bevlogen team heeft aangetroffen dat een hoog kwaliteitsbewustzijn heeft.

Toetsing

Ook voor de flexibele deeltijd geldt dat de opleiding op een zorgvuldige wijze toetsen ontwerpt, afneemt en beoordeelt. De opleiding hanteert een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten en de gehanteerde methoden en instrumenten zijn geschikt voor leerwegonafhankelijk toetsen en beoordelen, al maken studenten daar nog beperkt gebruik van. Bij de beoordeling van het praktijkleren betreft de opleiding ook het werkveld als adviseur. Het auditpanel heeft het vertrouwen dat de opleiding zich in de goede richting ontwikkelt. De intensieve dialoog die zij heeft met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen over toetsen en beoordelen en de proactieve rol van de examen- en toetscommissie in deze discussie dragen bij aan dit vertrouwen.

Gerealiseerde leerresultaten

Het auditpanel heeft geconstateerd dat de studenten in de beroepsproducten die zij hebben gemaakt, de leeruitkomsten hebben gerealiseerd. De studenten hebben hiermee aangetoond dat zij voldoen aan het vereiste niveau. Het panel heeft er op basis van alles wat het heeft gezien en gehoord, vertrouwen in dat de opleiding borgt dat de studenten bij het afstuderen het niveau van een startbekwame verpleegkundige hebben bereikt.

Algemene conclusie:

Op grond van de voldoende oordelen op standaard 2 'Onderwijsleeromgeving' en standaard 4 'Gerealiseerde leerresultaten', gecombineerd met het oordeel goed op standaard 1 'Beoogde leerresultaten' en standaard 3 'Toetsing', komt het auditpanel volgens de beslisregels van de NVAO op het eindoordeel 'voldoende' voor de Opleiding tot bachelor verpleegkundige van de Hanzehogeschool Groningen. Voor de flexibele opleiding tot Verpleegkundige deeltijd/duaal geldt dat zij voldoet aan de eisen van alle standaarden, aldus het auditpanel.

Het panel adviseert de NVAO de accreditatie met de gebruikelijke termijn van zes jaar te verlengen.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 26 september 2019.

3. INLEIDING

De hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige (Bachelor Verpleegkunde) van de Hanzehogeschool Groningen is één van de zeventien Bachelor Verpleegkunde-opleidingen in Nederland. Zij overleggen met elkaar in het Landelijk Overleg Opleidingen Verpleegkunde (LOOV).

Context en positie

De Groningse Bachelor Verpleegkunde-opleiding maakt deel uit van de Academie voor Verpleegkunde. De academie biedt naast de Bachelor Verpleegkunde-opleiding ook de master Advanced Nursing Practice (mANP) aan. Daarnaast heeft zij een afdeling Professionals & Bedrijven die na- en bijscholingscursussen aanbiedt. Ook het lectoraat Verpleegkundige Diagnostiek maakt deel uit van de Academie voor Verpleegkunde. Het onderzoek van het lectoraat is geclusterd in drie onderzoeklijnen: Familiezorg, Preklinische, Mobiele & Acute en Intensieve Zorg en Accessibility. Het lectoraat Verpleegkundige Diagnostiek werkt nauw samen met het Lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care and Nursing en natuurlijk bij het Centre of Expertise Healthy Ageing.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het bacheloronderwijs ligt bij de vijf onderwijsteams, waarin ook het ondersteunend personeel is vertegenwoordigd. De vier verschillende voltijdteams (1, 2, 3 en 4) zijn verantwoordelijk voor het onderwijs van een studiejaar. Het team flexibel deeltijdonderwijs is verantwoordelijk voor het gehele deeltijdonderwijs in alle zeven modules, behalve het minoronderwijs. Daarbij is dit team verantwoordelijk voor het onderwijs in de deeltijdvariant curriculum 2012 (zie hieronder). Het eerstejaarsteam heeft naast het onderwijs de opdracht om ervoor te zorgen dat studenten zich oriënteren op de vraag of de inhoud en het niveau van het vak van verpleegkundige bij hen past. Ieder team staat onder leiding van een teamleider.

Varianten

De opleiding wordt programmatisch in vijf (feitelijk drie) varianten uitgevoerd: voltijd, voltijd-verkort, duaal, deeltijd (uitfaserend) en flexibele deeltijd. Het opleidingsprofiel is voor alle varianten identiek.

Voltijd curriculum 2012 vs. curriculum 2016

Het landelijke opleidingsprofiel BN2020, dat de opleiding samen met de zestien andere Verpleegkunde-opleidingen tot stand heeft gebracht, was in 2015 aanleiding om het curriculum te herzien. In 2016 werd dit nieuwe curriculum voor het eerst aangeboden in het eerste jaar, in 2017 draaide het tweede jaar voor het eerst.

Ten tijde van de audit draaide het nieuwe derde en vierde jaar voor het eerst. Dit betekende dat het panel te maken had met studenten in curriculum 2012 én curriculum 2016. Van het curriculum 2012 'in afbouw' bevonden zich nog studenten in de tweede helft van het derde studiejaar en in het vierde jaar. Het panel heeft in zijn beoordeling het accent gelegd op de voltijdvariant in curriculum 2016, maar heeft wel het behaalde eindniveau van de voltijdvariant curriculum 2012 beoordeeld, alsook het toetsstelsel en de zorgvuldigheid van de afbouw. Het panel heeft vastgesteld dat de uitfasering van het 'oude' programma op een zorgvuldige wijze gebeurt. Voor studenten uit curriculum 2012 is voldoende aandacht door begeleiding aan te bieden bij studieachterstanden en door deze groep te ondersteunen bij het te volgen onderwijs.

Flexibel deeltijdonderwijs

De academie is in studiejaar 2017-2018 gestart met flexibel hoger onderwijs voor werkenden. De opleiding doet met dit onderwijs mee aan het 'Experiment Leeruitkomsten' dat vanuit het ministerie van OCW is geïnitieerd ('pilot Flexibilisering Deeltijdonderwijs').

Het model van dit experiment is om te monitoren of dit onderwijsconstruct, dat op basis van leeruitkomsten is geschreven (en niet op basis van onderwijseenheden), meer tegemoet komt aan de wensen en mogelijkheden van de werkende studenten. De verwachting is dat dit onderwijsconstruct meer mogelijkheden biedt om te flexibiliseren. De academie heeft zich ingekocht in een samenwerking met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en ze ontwikkelt het onderwijs samen met de HAN verder door. De duale variant valt onder dit experiment en geldt voor studenten bij wie de werkgever alle faciliteiten biedt om de opleiding te volgen in tegenstelling tot de deeltijders bij wie de opleiding niet volledig door de werkgever wordt gefaciliteerd.

Voor de beoordeling heeft het panel gebruik gemaakt van het *NVAO-protocol 'Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten'*, april 2019. Het panel beschrijft zijn bevindingen over de flexibele deeltijd apart aan het einde van elk standaard onder "*Pilot flexibilisering*".

Reguliere deeltijd (uitlopend)

Ten tijde van de audit was de reguliere 'uitlopende' deeltijdvariant in afbouw vanwege de omzetting naar de experimenteervariant. In de deeltijdvariant 'oude stijl' bevonden zich nog studenten in de tweede helft van het derde studiejaar en in het vierde jaar. Het panel heeft als onderdeel van de accreditatieaudit alleen de laatste twee standaarden van het beoordelingskader (Toetsing en Gerealiseerde leerresultaten) beoordeeld, alsook de zorgvuldigheid van de afbouw. Net als bij de voltijdvariant curriculum 2012, stelde het panel ook hier vast dat de uitfasering van het 'oude' deeltijdprogramma op een zorgvuldige wijze gebeurt.

Numerus fixus

Na een explosieve toename van het aantal studenten Verpleegkunde in combinatie met een tekort aan stageplaatsen werd op veel hogescholen, zo ook de Hanzehogeschool Groningen, de numerus fixus ingesteld. De opleiding Bachelor Verpleegkunde van de Hanzehogeschool Groningen is de grootste van Nederland. Om de kwaliteit van de opleiding en de praktijkleerplaatsen te kunnen garanderen, houdt de Academie voor Verpleegkunde als enige verpleegkunde-opleiding in Nederland ook voor studiejaar 2019-2020 aan een numerus fixus voor de voltijdvariant vast. Deze keuze is, naast een schaarste in praktijkleerplaatsen, vooral gemaakt vanwege de positieve door- en uitstroom sinds de invoering van de numerus fixus. De opleiding zet voorlopig in op een gereguleerde groei.

Verbeteracties na de vorige accreditatie

Naar aanleiding van het visitatierapport 2012 en de uitkomsten van de verschillende onderwijsevaluaties heeft de opleiding diverse verbeterlagen gemaakt. We noemen hier een aantal van de genomen maatregelen:

- De beroepsoriëntatie in het eerste studiejaar voltijd kreeg te weinig aandacht. Voltijdstudenten in curriculum 2016 krijgen nu twee keer een week beroepsoriëntatie (snuffelstage in de praktijk) in het programma aangeboden.
- In de visitatie van 2012 werd aanbevolen om het leerrendement van het terugkomonderwijs tijdens de praktijkleerperiode te versterken. Met de invoering van zogeheten leergemeenschappen in het terugkomonderwijs wordt het leren van en met elkaar verbeterd en de verbinding tussen studenten, docenten en het werkveld versterkt.
- De relatie met het werkveld is verder versterkt. Voorbeelden hiervan zijn de invoering van het regiomodel (zie ook standaard 1) en de verschillende convenanten die zijn gesloten met het werkveld en de organisatie van werkveldconferenties.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Inhoud, oriëntatie en niveau beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar en duidelijk het niveau en de oriëntatie van de opleiding en sluiten aan bij de actuele eisen. De bacheloropleiding Verpleegkunde van de Hanzehogeschool Groningen baseert zich voor alle varianten van het programma op het meest recente Beroeps- en Opleidingsprofiel van de Bachelor in Nursing (BN 2020). Het ontwikkelproces van dit landelijke profiel impliceert een brede, ook internationale, oriëntatie op het beroepsdomein van de bacheloropgeleide verpleegkundige. Daarbij wordt ook een duidelijke koppeling gemaakt met het in het NLQF beschreven niveau 6 van de bachelor. Het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel is bovendien breed gevalideerd door het eigen regionale werkveld, dat via klankbordgroepen een bijdrage leverde. Ook de in 2011 opgestelde Body of Knowledge and Skills is in het BN2020-profiel verwerkt.

Het ontwikkelproces is uitgemond in de formulering van een zevental competentiegebieden/rollen binnen het verpleegkundig beroep (zie tabel 1). Deze zeven rollen zijn verbonden met de internationaal gehanteerde Canadian Medical Education Directions for Specialists (CanMeds) en vertaald naar competenties en bijbehorende 'kernbegrippen', die sturend zijn geweest voor de inrichting van het programma en het formuleren van de leerdoelen van de afzonderlijke onderwijseenheden. Zo is de CanMEDS-rol 'Zorgverlener' uitgewerkt in een aantal competenties en vertaald in de kernbegrippen 'klinisch redeneren', 'zelfmanagement versterken', 'uitvoeren van zorg' en het 'indiceren van zorg'.

CanMEDS-rollen	Competentiegebieden
1. Zorgverlener	Vakinhoudelijk handelen
2. Communicator	Communicatie
3. Samenwerkingspartner	Samenwerking
4. Reflectieve professional die handelt naar de laatste stand van de wetenschap; de reflectieve EBP-professional	Kennis en wetenschap
5. Gezondheidsbevorderaar	Maatschappelijk handelen
6. Organisator	Organisatie
7. Professional en kwaliteitsbevorderaar	Professionaliteit en kwaliteit

Kern van de beroepsuitoefening is de verpleegkundige in de rol van zorgverlener (CanMEDS-rol 1). Alle andere bekwaamheden raken aan die centrale rol.

Onderzoek

Het panel stelt vast dat onderzoekend vermogen expliciet en op gedegen wijze is opgenomen in de beoogde leeruitkomsten, met name geëxpliciteerd in de rol van *reflectieve EBP professional* (CanMEDSrol 4).

Het panel is gecharmeerd van de opvatting die de opleiding heeft over de betekenis van praktijkgericht onderzoek voor haar studenten: onderzoek staat nadrukkelijk in het teken van het ontwikkelen van onderzoekend vermogen om vraagstukken uit de verpleegkundige praktijk van praktische, weloverwogen oplossingen te voorzien. *Evidence Based Practice* is daarbij het sleutelbegrip. De opleiding beoogt dat studenten zich een onderzoekende houding eigen maken waarin zij vragen blijven stellen naar het 'waarom' en waarbij zij de keuzes voor hun interventies *evidence based* beargumenteren.

Internationale oriëntatie

Zoals het panel hierboven heeft gesteld, heeft bij de ontwikkeling van het landelijke beroepsprofiel een brede oriëntatie op het verpleegkundig beroep in internationaal perspectief plaatsgevonden. Daarnaast heeft de opleiding op het gebied van internationalisering een eigen doelstelling geformuleerd. In het zelfevaluatierapport schrijft de opleiding dat zij verpleegkundigen wil afleveren die kunnen opereren in een *global world*; beroepsbeoefenaren met interculturele competenties die in staat zijn samen te werken in heterogene teams. Deze doelstelling is in lijn met de onderstaande leeruitkomst die de opleiding heeft geformuleerd in haar Strategisch Plan 'Internationalisering van de Academie voor Verpleegkunde 2015-2020'.

"The graduate of the School of Nursing can demonstrate that s/he has the cognitive and attitude related skills to function at bachelor level in his/her international and/or multicultural environment and is prepared for the international labor market. That means for the graduate nurse that s/he is trained as a culturally sensitive nurse, able to recognize differences between cultures. A culturally sensitive nurse views all patients as unique individuals and realizes that their experiences, beliefs, values, and language affect their perceptions of healthcare delivery, acceptance of a diagnosis, and compliance. S/he is able to change from perspective and to contribute to development of methods, techniques and systems to provide culture-sensitive care and to bring about change. Therefore it is necessary that the Bachelor nurse is able to establish international contacts and to assess international literature on content and applicability in the field of health care."

Bron: Strategisch Plan 'Internationalisering van de Academie voor Verpleegkunde 2015-2020', versie 20 november 2015

Met het formuleren van de bovenstaande leeruitkomst heeft de opleiding een mooie stap gezet om internationalisering een structurele plaats te geven in het onderwijs (en daarmee ook in het onderzoek).

Profilering

De opleiding beoogt een aantal thema's extra aandacht te geven en hiermee studenten een 'Groninger kleur' mee te geven. Dit zijn: (i) onderzoekende houding, (ii) verpleegkundige diagnostiek en (iii) Healthy Ageing. Dit zijn goede accenten voor een verpleegkundige opleiding, zo vindt het panel. De eerste twee punten zijn niet zonder meer profilerend ten opzichte van andere Bachelor Verpleegkunde-opleidingen.

De onderzoekende houding en het doen van praktijkgericht onderzoek is als vanzelfsprekend in het onderwijs geïntegreerd (zie ook standaard 2). Het panel heeft daarnaast vastgesteld dat het thema verpleegkundige diagnostiek tot uiting komt in de samenwerking met het lectoraat Verpleegkundige Diagnostiek. Healthy Ageing is een belangrijk hogeschoolbreed speerpunt. De opleiding laat het thema op twee verschillende niveaus terugkomen in de opleiding: 1) op interventieniveau en dan met name aan de preventiekant en 2) op doelgroepniveau, waarbij ze de focus niet alleen richt op de ouderenzorg, maar op "gezond opgroeien". Dit betekent bijvoorbeeld dat Healthy Ageing ook terugkomt in de minor Kind en Jeugd.

Het panel ziet nog andere mogelijkheden om de Groninger kleur verder gestalte te geven. De Bachelor Verpleegkunde-opleiding van de Hanzehogeschool Groningen heeft de afgelopen drie jaar veel elementen vanuit de Lean-filosofie "gefaseerd de academie in laten stromen", zo geeft zij in haar ZER aan. Dit betekent dat zij gebruik maakt van Lean-principes en Lean-technieken bij het verbeteren van het onderwijs en de onderliggende processen. Een voorbeeld is het gebruik van verschillende verbeterborden.

Het panel wil de opleiding als suggestie meegeven om Lean in het onderwijs te laten 'landen', zodat ook studenten zich Lean-principes en Lean-technieken eigen kunnen maken. De eigen verdieping van het docententeam van de opleiding in Lean-management zouden voor een doorontwikkeling van het onderzoekend vermogen kunnen zorgen door dit als lesinhoud op te nemen en te gebruiken in de beroepsproducten voor afstuderen. Hiermee zouden zij zich als startend beroepsbeoefenaar verder kunnen onderscheiden en het zou de Groninger kleur meer specifiek duiden.

Validatie beoogde leerresultaten / afstemming werkveld

De opleiding stemt de beoogde leerresultaten af met het (regionale) beroepenveld. Uit het gesprek dat het panel met werkveldvertegenwoordigers voerde, bleek een grote betrokkenheid bij de opleiding; de opleiding organiseert informele werkveldconferenties en klankbord-bijeenkomsten. Daarnaast zijn er formele bijeenkomsten van de werkveldadviescommissie (WAC) en de *advisory board*. De WAC is specifiek voor de Bachelor Verpleegkunde-opleiding en houdt zich bezig met de tactische en operationele aansluiting van de opleiding met de noordelijke regio. De advisory board is meer op strategisch niveau ingericht en is gekoppeld aan het speerpunt Healthy Ageing. Hierin wordt samengewerkt met de Academie voor Sociale Studies, de Academie voor Gezondheidsstudies, de Academie voor Sportstudies en het Centre of Expertise Healthy Ageing.

Het panel vindt dat er sprake is van een functionele wisselwerking tussen opleiding en praktijk. Het panel is hierbij gecharmeerd van het zogenoemde regiomodel dat de opleiding heeft ontwikkeld voor het voltijd onderwijs. Dit model kent per regio vaste coördinatoren en zo veel mogelijk vaste begeleiders per stageverlenende instelling die met elkaar het contact onderhouden. Dit maakt dat "de lijntjes kort zijn".

In de fasering van het denken over hoe het (samen)werken in de zorgketen in de praktijk uitvoering moet krijgen, constateerde het auditpanel – zo bleek uit de auditgesprekken met onder meer werkveldvertegenwoordigers – verschillen tussen de direct betrokken stakeholders in de regio. Dit werd ook bevestigd door het opleidingsmanagement. Het MT zag bijvoorbeeld een verschil tussen de algemene en academische ziekenhuizen in de regio, als het gaat om de mate van afstemming en de invulling van de samenwerking. Het panel vraagt hier aandacht voor (zie verder HO.6 'Aanbevelingen').

Pilot flexibilisering

Het panel heeft vastgesteld dat de Bachelor Verpleegkunde-opleiding van de Hanzehogeschool Groningen aantoonbaar heeft nagedacht over de manier waarop deeltijdstudenten zich het beste kunnen ontwikkelen en kunnen leren. De opleiding gaat uit van het connectivisme als leertheorie. Leren gezien als het vermogen om een variatie aan informatiedragers (artikelen, boeken, websites, mensen etc.) te gebruiken om kennis te verwerven of te genereren. Verpleegkundigen in opleiding moeten de vaardigheid ontwikkelen om juiste en actuele informatie te vinden en vooral te gebruiken en te delen. Ook moeten zij leren netwerken te gebruiken bij kennisverwerving, contact te leggen met relevante informatiedragers en zelfstandig oordelen te vormen (Downes, 2012). De competentieontwikkeling staat hierbij centraal. Tijdens het onderwijs wordt aandacht besteed aan kennis, vaardigheden en attitude. Deze drie componenten worden zoveel mogelijk integraal aangeboden en getoetst.

Het flexibele deeltijdonderwijs is modulair van opzet en bestaat uit zeven modules en een minor. Een module is een afgerond, samenhangend geheel van 30 credits. Het modulaire onderwijs kent twee niveaus. Module 1, 2 en 3 zijn op het startniveau, de andere modules op afstudeerniveau. Van elke module zijn de (eenheden van) leeruitkomsten beschreven. Deze leeruitkomsten zijn afgeleid uit het actuele en gevalideerde landelijke beroeps- en opleidingsprofiel (BN2020; zie hierboven).

De opleiding heeft de eenheden van leeruitkomsten ter validatie voorgelegd aan het werkveld. Een klankbordgroep waarin instellingen en docenten zitting hebben, komt eens per zes weken bijeen om ontwikkelingen binnen het deeltijd/duale onderwijs te bespreken. Daarnaast hebben studietoelichters contact met de werkbegeleiders van de studenten en zijn er instellingscoördinatoren die vanuit de opleiding het contact onderhouden met de diverse instellingen waar de studenten werkzaam zijn.

Het panel is onder de indruk van de manier waarop het team van de flexibele deeltijd de verdere inrichting van het deeltijdonderwijs aanpakt. Ook bij dit proces zag het auditpanel overigens de Lean-filosofie met bijbehorende Lean-principes en Lean-technieken terugkomen. Het team voert het gesprek over de juiste zaken, aldus het panel, en betreft actief het werkveld bij de stappen die zij zet in de verdere ontwikkeling. Zoals in de inleiding is aangegeven, heeft de academie zich ingekocht in een samenwerking met de HAN. De opleiding wil deze samenwerking graag behouden, maar wil tegelijkertijd ook ruimte creëren voor eigen invulling. Het panel juicht dit toe en ziet nog ruimte voor ontwikkeling in de mate van flexibilisering (mogelijkheden tot personaliseren). Dit erkent de opleiding zelf ook. Momenteel werkt de opleiding met wat zij 'scenario 2' noemt. In dit scenario ligt het curriculum in principe vast, maar is er beleid voor het maken van uitzonderingen voor studenten. De opleiding is in haar ontwikkeling op weg naar scenario 3. Hierbij kunnen studenten een eigen leerarrangement samenstellen op basis van een vaststaand onderwijsarsenaal (vaste bouwstenen). Scenario 4 waarbij individueel maatwerk het uitgangspunt is en de student met opleiding bepaalt hoe zijn leerweg eruitziet, is nog toekomstmuziek. Daarnaast kan de opleiding haar visie op internationalisering (zie hierboven) nog verder uitwerken en concretiseren voor de flexibele deeltijd; iets wat de opleiding zelf ook aan heeft gegeven tijdens de audit.

Weging en Oordeel

Oordeel voltijd: goed

De opleiding baseert de door haar beoogde leerresultaten duidelijk en accuraat op het meest recente beroeps- en opleidingsprofiel BN2020 dat landelijk is vastgesteld, met een duidelijke afstemming en verankering in het eigen, regionale werkveld. Daardoor voldoen de beoogde leerresultaten/leeruitkomsten aan de vereisten van oriëntatie, inhoud en niveau. Het profiel is bovendien door een brede vertegenwoordiging vanuit het werkveld gevalideerd. Internationale referentiekaders hebben een rol gespeeld bij het definiëren van het bachelorniveau.

De ontwikkeling van onderzoekend vermogen is expliciet in (de uitwerking van) de beoogde leerresultaten opgenomen. Het auditpanel kan zich vinden in de opvatting die de opleiding heeft over praktijkgericht onderzoek. Ook waardeert het panel de aparte leeruitkomst aandacht voor internationalisering als onderdeel van de professionele verpleegkundig oriëntatie. Daarnaast heeft de opleiding haar profilering geëxpliciteerd (de Groninger kleur). Het panel ziet mooie kansen om de profilering nog verder te verstevigen door de Lean-filosofie te integreren in de lesinhoud. De relatie die de opleiding onderhoudt met het werkveld zorgt voor een stevige validering van het eigen opleidingsprofiel. Het panel stelt bovendien vast dat de opleiding zich conformeert aan de eisen die de Wet BIG aan een opleiding Verpleegkunde stelt.

Met name het verder gestalte geven met diverse werkveldpartijen van (het samen optrekken in) het vormgeven van de samenwerking in de keten en de invulling van het verpleegkundig leiderschap in deze beschouwt het auditpanel als een ontwikkelkans richting de toekomst. Dat doet overigens niets af aan de waardering die het auditpanel heeft voor het onderbouwde profiel en aan het oordeel 'goed'.

Oordeel flexibele deeltijd/duaal: voldoet

Het auditpanel is van oordeel dat de flexibele opleiding tot Verpleegkundige deeltijd/duaal voldoet aan de eisen van standaard 1. De opleiding heeft aantoonbaar nagedacht over de wijze waarop zij het onderwijs voor deeltijd- en duale studenten wil inrichten en de manier waarop deze studenten zich het beste kunnen ontwikkelen en kunnen leren. Het auditpanel is van oordeel, dat de (eenheden van) leeruitkomsten, zoals die zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding, voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Ze zijn meetbaar en onderscheidend van elkaar. Het is voor alle betrokkenen helder wat de opleiding van de studenten verwacht. De opleiding was ten tijde van de audit aan de slag met de volgende stappen en doorontwikkeling van de leeruitkomsten. Het auditpanel beveelt de opleiding aan daarbij te onderzoeken of ze kan komen tot een grotere mate van flexibilisering. Ten tijde van de audit waren de mogelijkheden tot personaliseren nog beperkt.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

De opleiding wordt programmatisch in vijf (feitelijk drie) varianten uitgevoerd: voltijd, voltijd-verkort, duaal, deeltijd (uitfaserend) en flexibele deeltijd (zie ook '*Inleiding*'). De nominale studietijd van de bacheloropleiding is vier jaar. De verkorte voltijd duurt drie jaar, is bedoeld voor studenten met een mbo-verpleegkundige vooropleiding – en dus met vakinhoudelijke bagage – waarbij een arbeidscontract geen vereiste is. Deze studenten stromen in het tweede semester van jaar 1 in en volgen dan onderzoeksvaardigheden en klinisch redeneren in plaats van het skillslabonderwijs. Tijdens hun eerste jaar vragen deze studenten individueel vrijstellingen aan voor de inhoud van het eerste en tweede semester van jaar 1 en het praktijkleren van jaar 2. Het panel heeft vastgesteld dat de uitfasering van het 'oude' deeltijdprogramma op zorgvuldige wijze gebeurt (zie ook standaard 3). De opleiding zorgt ervoor dat de studenten die nog in dit programma studeren, zodanig worden gefaciliteerd en begeleid dat zij binnen een realistische termijn kunnen afstuderen. Zo hebben de "oude deeltijders" een eigen "regisseur". Ook voor studenten in curriculum 2012 is voldoende aandacht door begeleiding aan te bieden bij studieachterstanden en door deze groep te ondersteunen bij het te volgen onderwijs. In de hierna volgende beschrijving en beoordeling van het programma ligt het accent op de voltijdvariant. De flexibele deeltijd wordt, net als bij de andere standaarden, aan het einde van de standaard beschreven onder "*Pilot flexibilisering*". De duale variant valt onder dit experiment en geldt voor studenten bij wie de werkgever alle faciliteiten biedt om de opleiding te volgen in tegenstelling tot de deeltijders bij wie de opleiding niet volledig door de werkgever wordt gefaciliteerd.

Programma

Inhoudelijke opbouw en samenhang

De bacheloropleiding Verpleegkunde voor zowel curriculum 2012 als 2016 is als volgt opgebouwd:

Studiejaar	Semester 1	Semester 2
Jaar 1	Binnenschoolsprogramma + 1 week beroepsoriëntatie (= snuffelstage)	Binnenschoolsprogramma + 1 week beroepsoriëntatie (= snuffelstage)
Jaar 2*	20 weken praktijkleerperiode (= PLP1)	Binnenschoolsprogramma
	3EC keuzeruimte + 3 EC International Program (IP)	
Jaar 3	Minor	20 weken praktijkleerperiode (PLP2/U1)
Jaar 4	Module AVZ/U3 (praktijkgericht onderzoek)	20 weken praktijkleerperiode (PLP3/U2)

*Studiejaar 2 bestaat uit een gespiegeld programma verspreid over twee semesters. Dit betekent dat de ene helft van de studenten op stage is, wanneer de andere helft een binnenschoolsprogramma volgt. Ook de afstudeerfase (jaar 3 en 4) – waarin studenten een eigen route doorlopen – is gespiegeld.

Studiejaar 1 richt zich op het proces van methodische zorgverlening met behulp van klinisch redeneren in een laagcomplexere situatie. Dit wordt gedaan met behulp van de kennisleerlijnen:

1. Theorie op het gebied van Verpleegkunde,
2. Medische kennisgebieden (anatomie, fysiologie,, pathologie) en
3. Individu en Maatschappij. (sociologie, gerontologie, gedragswetenschappen, ethiek & recht, management & organisatie

Studenten passen de opgedane kennis toe in de leerlijn Integrale opdracht. Daarnaast lopen de leerlijnen communicatieve en verpleegtechnische vaardigheden. Tevens oriënteert de verpleegkundige in opleiding zich op het vervolg van de studie en de verpleegkundige beroepsuitoefening. In het theoretische deel van jaar 2 worden dezelfde leerlijnen gevolgd als in jaar 1. Tijdens de praktijkleerperiode vindt door middel van opdrachten een toepassing plaats van het geleerde uit jaar 1. In het tweede jaar staan complexe zorgsituaties centraal waarbij de student kennis en vaardigheden integreert. Een uitgangspunt in het onderwijs voor jaar 1 en 2 is dat de opleiding werkt vanuit (een analyse van) een authentieke beroepstaak. Centraal staan kritische beroepssituaties (KBS) die zijn geformuleerd vanuit de zeven CanMEDS-rollen. Tijdens het afstudeerprogramma in jaar 3 en 4 (zie ook standaard 4) volgt de student minstens twee praktijkleerperiodes, een periode gericht op het analyseren en verbeteren van zorg en een minor. Ondersteuning krijgt de student vanuit de leerlijn studieloopbaanbegeleiding.

De opbouw van het niveau van leren is gebaseerd op de taxonomie van Bloom en het model van Miller (weten, toepassen, laten zien, doen). De opleiding hanteert drie competentie-beheersingsniveaus (CBN), te weten:

- jaar 1: startniveau;
- jaar 2: middencomplex niveau;
- jaar 3/4: afstudeerniveau.

Het panel heeft vastgesteld dat het programma zodanig is opgebouwd dat er sprake is van een toenemende complexiteit, zowel in de kritische beroepssituaties en de zorgsetting waarin ze geplaatst zijn als in de te gebruiken vakliteratuur. De oplopende complexiteit van het programma loopt parallel aan de toenemende zelfsturing van de student en de afnemende begeleiding van de docent. Het panel heeft waardering voor deze consistente vormgeving van het programma.

Het panel vindt, na bestudering van het studiemateriaal, dat de opleiding onderwijs verzorgt dat de beoogde leerresultaten afdekt. De inrichting van de curricula is duidelijk. Een leerplanschema geeft zicht op het totale curriculum en inzicht in de wijze waarop de opleiding borgt dat alle beoogde leerresultaten in voldoende mate – en telkens op een hoger niveau – in het programma aan bod komen. Leerlijnen zorgen in de eerste twee studie jaren voor een mate van samenhang. Het werken met kritische beroepssituaties zorgt er daarnaast voor dat studenten hun competenties in de CanMEDS-rollen ontwikkelen en hun bestaande en nieuwe kennis en vaardigheden trainen.

Beroepsvaardigheden

Het auditpanel is van mening dat het programma studenten in staat stelt om hun beroepsvaardigheden te ontwikkelen. Studenten oefenen eerst een scala aan verpleegkundige vaardigheden in de veilige laagcomplexere gesimuleerde setting van het skillslabonderwijs (SLO). In (digitale) opstartlessen krijgen studenten inzicht in de opdrachten die ze moeten uitvoeren (voorbereiding). Tijdens instructielessen ligt het accent op kennis en het aanleren van daarbij behorende specifieke verpleegtechnische vaardigheden. Tijdens scenariotrainingen oefenen studenten alle aangeleerde vaardigheden in de gesimuleerde context. Ze leren onder andere observeren, signaleren, samenwerken, feedback geven en klinisch redeneren en werken aan de CanMEDs rollen: Zorgverlener, Communicator, Organisator en Reflectieve EBP professional. Binnen het skillslabonderwijs wordt gebruik gemaakt van de protocollen van Vilans².

² De Vilans KICK-protocollen bieden één norm voor 500 voorbehouden, risicovolle en overige zorghandelingen (zoals het inbrengen van een infuus), gebaseerd op landelijke ervaringen en richtlijnen.

Daarnaast hebben studenten vanaf de start van BN2020 in 2016 toegang tot het eigen ontwikkelde Hanzehospital, een digitaal platform waarbinnen verschillende patiënt-/cliëntsituaties staan beschreven (www.hanzehospital.nl). Het panel vindt dit een fraai instrument met veel potentie voor doorontwikkeling, waarbij het panel bijvoorbeeld denkt aan het oefenen in interprofessionele settings (interprofessioneel leren).

Een volgende stap is dat studenten de geleerde vaardigheden oefenen in de praktijk in de drie praktijkleerperiodes van elk twintig weken. Studenten geven tijdens de audit aan dat zij de tweedejaarsstage als lang ervaren, zeker in relatie tot de snuffelstage van twee keer één week in jaar één, wat het panel ook wel zeer gering vindt. Eigenlijk zou al in het eerste semester gedurende een langere periode oriëntatie in de praktijk plaats mogen vinden. Investeren in het ontwikkelen van innovatieve manieren van praktijkleren zou hier ondersteunend aan kunnen zijn. Tijdens de stage zijn er zowel voor studenten uit curriculum 2012 als 2016 zes keer per semester terugkomdagen, waarop praktijkcasuïstiek en vraagstukken van studenten besproken worden. In curriculum 2016 probeert de opleiding deze terugkomdagen zo veel mogelijk in de praktijk te organiseren, bijvoorbeeld in de vorm van leergemeenschappen. Het betrekken van de praktijk hierbij is soms nog een uitdaging, zo gaven docenten aan in het auditgesprek.

De kwaliteit van de stageplaatsen en werkpleerplaatsen staat onder druk. Dit heeft mede te maken met het niveau van de werkbegeleiders en het leerklimaat in de zorginstelling, zo stelt de opleiding in haar zelfevaluatie rapport. Om het grote aantal studenten een kwalitatief goede stageplaats te kunnen bieden, worden de semesters in jaar 2 gespiegeld aangeboden: de helft van de studenten volgt eerst de theorieblokken, de andere groep studenten loopt eerst stage. Omdat de theorieblokken niet per se voorwaardelijk zijn voor de stage, leidt de spiegeling volgens docenten en studenten niet tot problemen. Ook de blokken in jaar 3 en 4 zijn gespiegeld. Dit is een adequate constructie, aldus het auditpanel. Het onderwerp 'kwaliteit van stageplekken' is voor de opleiding een blijvend agendapunt in het overleg met zorginstellingen. De opleiding overlegt over de kwaliteit van de stageplaatsen en biedt scholing aan werk- en praktijkbegeleiders in het 'op niveau begeleiden' van stagiairs Verpleegkunde. Het auditpanel denkt dat de opleiding nog meer kan doen dan nu het geval is en mist in dit kader een meer innovatieve aanpak naar samen opleiden in de praktijk (zie HO.6 'Aanbevelingen'). De introductie van de ketenstage (zie kader) is wat het auditpanel betreft overigens een innovatief initiatief.

Ketenstage 'Student volgt cliënt'

Een speciale vermelding op deze plaats verdient de ketenstage. Dit is een bijzondere vorm van praktijkleren binnen de Academie voor Verpleegkunde. Gezien de demografische, sociale en zorginhoudelijke ontwikkelingen (waaronder de trans- en extramuralisering) is er vanuit de praktijk meer behoefte aan verpleegkundigen met een kritische blik op de gehele zorgketen van de (oudere) zorgvrager. In samenwerking met de praktijk heeft de Academie voor Verpleegkunde hiervoor onder andere de 'ketenstage' ontwikkeld. De studenten die kiezen voor de ketenstage lopen niet stage in één instelling, maar iedere zes weken in een nieuwe zorginstelling. Dit kan variëren van thuiszorg en verpleeghuis tot revalidatie en ziekenhuis. Zo volgen zij de zorgketen van de zorgvrager. Hierdoor worden problemen in de complexiteit van de zorg vastgesteld en aangepakt.

Het Ministerie van VWS heeft het concept van deze nieuwe stagevorm als *best practice* opgenomen in haar Actieprogramma 'Werken in de zorg'. Daarnaast wordt dit stageconcept landelijk als één van de Koplopers aangemerkt binnen het Zorgpact. De opleiding is de ketenstage gestart met drie studenten. Ten tijde van de audit volgden circa 15 studenten een ketenstage.

Profilering

Het auditpanel heeft geconstateerd dat de profielkenmerken, zoals genoemd in standaard 1, op diverse plekken terugkomen. De integratie van de onderzoekende houding en het doen van onderzoek beschrijven we verderop bij '*Ontwikkeling onderzoeksvaardigheden*'. Hieronder lichten we de relatie tussen het onderwijs en de thema's (i) Healthy Ageing en (ii) verpleegkundige diagnostiek toe.

- In het onderwijs zit het hogeschoolbrede speerpunt Healthy Ageing verweven door het onderwijs te richten op gezond opgroeien, gezond ouder worden en de maatschappelijke uitdaging van de vergrijzing. Het is een terugkerend thema waar studenten direct en indirect als vanzelfsprekend mee te maken krijgen. Een aantal voorbeelden:
 1. Studenten leren vanuit de CanMEDs rol Gezondheidsbevorderaar preventiegericht te analyseren en gezond gedrag te bevorderen. Dit zit opgesloten in een aantal KBS'en.
 2. Healthy Ageing is een van de thema's in het *International Program* (zie '*Internationale aspecten in het programma*').
 3. Op doelgroepniveau besteedt de opleiding aandacht aan Healthy Ageing in bijvoorbeeld de minor Kind en Jeugd en in de ketenstage (kwetsbare ouderen).
- Vanuit het beroepsprofiel staat de rol van zorgverlener centraal in het opleidingsprofiel. De opleiding vult deze rol in door het klinisch redeneren en de verpleegkundige diagnostiek een prominente plaats te geven in het onderwijs. Healthy Ageing is hierbij steeds de rode draad. Dit is terug te zien in het leerplanschema door de prominente aanwezigheid van de kernbegrippen die horen bij klinisch redeneren. Healthy Ageing is daarbij juist een onderwerp voor interprofessioneel leren.

Studenten hebben ook voldoende ruimte voor hun eigen profilering. Het tweedejaars binnenschoolse programma voor de voltijd biedt keuzeruimte voor een omvang van 3 EC. Studenten maken een keuze uit diverse programma's die door de opleiding of hogeschool worden aangeboden. Daarnaast kiezen zowel voltijd- als (flexibele) deeltijdstudenten een minor. De opleiding heeft een aantal 'eigen' minoren, te weten: Critical Care, de eerder genoemde minor Kind en Jeugd, Sociale psychiatrie en Oncologie. Voor studenten die extra uitdaging willen, zijn er diverse honoursprogramma's, waaronder een Honours talentprogramma Healthy Ageing.

Ontwikkeling onderzoeksvaardigheden

Het panel is van mening dat studenten op een degelijke manier hun onderzoeksvaardigheden ontwikkelen. Tijdens de hele opleiding wordt er veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van een kritische, onderzoekende houding, kritisch redeneren en *evidence-based practice* bij de student. De onderzoekende houding wordt in alle leerlijnen gestimuleerd door bijvoorbeeld in de integrale leerlijn te leren om keuzes te onderbouwen of om de uitvoering van verpleegtechnische handelingen te onderbouwen in het skillslab. Een onderdeel van de afstudeerfase van de opleiding is de module Onderzoek. De studenten verrichten gedurende één semester praktijkgericht onderzoek in opdracht van een belanghebbende (opdrachtgever) binnen het verpleegkundig domein. Het leren kritisch redeneren en het ontwikkelen van een onderzoekende houding, wordt al vele jaren zeer positief gewaardeerd door studenten. Dit blijkt onder meer uit de NSE-resultaten.

Zoals in de inleiding is gesteld, is het lectoraat Verpleegkundige Diagnostiek verbonden aan de Bachelor Verpleegkunde-opleiding³. In haar zelfevaluatierapport geeft de opleiding aan dat het lectoraat en de opleiding samen de ambitie hebben om onderwijs en onderzoek sterker te vervlechten. Het auditpanel vindt dit een positieve ontwikkeling. Het panel heeft tijdens de audit voorbeelden gehoord van de integratie van praktijkgericht onderzoek, onderwijs en beroepspraktijk. De samenwerking met het lectoraat bij het afstuderen is daar één van.

³ Zoals in de inleiding is gesteld, werkt het lectoraat Verpleegkundige Diagnostiek nauw samen met het Lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care and Nursing Healthy Ageing en met het Centre of Expertise Healthy Ageing.

Deze samenwerking zorgt, aldus het auditpanel, voor eindproducten met een toegevoegde waarde voor de zorg. Een ander voorbeeld is de innovatiewerkplaats (zie kader), een pareltje met potentie, aldus het auditpanel. Niettemin acht het panel het – onder meer op basis van input van de studenten in het auditgesprek – wenselijk om de bekendheid van het lectoraat onder studenten te vergroten.

Innovatiewerkplaatsen

Een innovatiewerkplaats (IWP) is een netwerk van kennis- en onderwijsinstellingen, zorg- en welzijnsinstellingen en bedrijven, gericht op open innovatie en co-makership. Een IWP heeft het karakter van een 'proeftuin' waarin onderzoekers, docenten, studenten (hbo en mbo) en professionals uit het werkveld gezamenlijk werken aan het oplossen van problemen die men dagelijks tegenkomt in de zorg. Er zijn verschillende IWP's. Ze worden gefinancierd met subsidie via het Centre of Expertise Healthy Ageing en met bijdragen van de betrokken partners.

De opbrengst voor het onderwijs is meerledig. Een aantal voorbeelden:

- Vanuit IWP's wordt onderwijsmateriaal ontwikkeld.
- Er worden diverse methodieken ontwikkeld en/of getest die een rol spelen bij de professionalisering van de verpleegkundige (in opleiding), bijvoorbeeld familie gerichte methodieken (familiegesprekken) die belangrijk zijn bij diagnostiek en interventies.
- Studenten zijn via afstudeeronderzoeken actief in IWP's.
- Ook het werkveld heeft profijt van de resultaten van IWP's. Zo heeft de IWP 'Familiezorg' de training 'Familiegesprek' ontwikkeld en aangeboden aan (wijk)verpleegkundigen van onder meer het Martini Ziekenhuis, UMCG, Icare en TSN.

Internationale aspecten in het programma

Het auditpanel heeft vastgesteld dat het programma studenten ruimschoots faciliteert om de vereiste internationale oriëntatie te verwerven. De zichtbaarheid van internationalisering is vergroot door de implementatie van het strategisch plan van internationalisering met daarin de geformuleerde *learning outcome* (zie standaard 1) die in het voltijd onderwijs en onderzoek een structurele plaats heeft gekregen. In het onderwijsprogramma volgen alle studenten leeractiviteiten met een internationale component. Zo maken zij bijvoorbeeld gebruik van internationale literatuur en participeren zij in het International Program, wat verplicht is voor alle tweedejaars voltijdstudenten.

International Program (IP)

Dit programma is een vast curriculumonderdeel van 3 EC, waarin studenten en docenten, samen aan een centraal thema werken. Voor dit programma – dat in het Engels plaatsvindt – worden ook internationale studenten en docenten uitgenodigd. Het ondersteunend onderwijs wordt mede verzorgd door docenten van partneruniversiteiten in het buitenland. Het resultaat bestaat uit een e-health interventie die op een specifieke doelgroep is afgestemd. Deze resultaten worden aan het eind van de twee weken aan medestudenten en opdrachtgevers gepresenteerd.

Daarnaast kunnen studenten ook zelf kiezen voor leren in een internationale context (denk aan een stage of afstudeeronderzoek in het buitenland en/of een internationale minor). Om de kwaliteit van deze mogelijkheden te bewaken, werkt de academie samen met een aantal partners binnen en buiten Europa. Daarbij wordt samengewerkt op het gebied van curriculum, exchange en onderzoek. Studenten geven in het auditgesprek aan, dat deze mogelijkheid goed "gepromoot" wordt. En met resultaat: zo'n 30% van de afgestudeerden van de voltijdopleiding is voor de studie of stage minimaal drie maanden fysiek in het buitenland geweest.

Studiebegeleiding

Vanaf september 2017 wordt de studieloopbaanbegeleiding (SLB) voor het voltijdonderwijs verzorgd door het SLB-bureau van de academie. Twaalf docenten, die affiniteit en expertise hebben in het begeleiden van studenten, geven persoonsgerichte en professionele ondersteuning gericht op het studiesucces van de studenten. In het eerste studiejaar hebben de studenten een vaste SLB'er en kunnen zij kiezen uit verschillende activiteiten. Na het eerste jaar werkt het SLB-Bureau meer vraaggericht. Studenten kunnen dan dagelijks met hun vragen terecht op een spreekuur. Als studenten intensiever begeleiding nodig hebben, biedt het SLB-bureau speciale begeleidingstrajecten.

Deze zijn bijvoorbeeld gericht op studenten met een functiebeperking, studenten met studievertraging of langstudeerders die actief worden benaderd om intensief te worden begeleid.

Het vergroten van de zichtbaarheid van het SLB-bureau, zodat studenten weten waar ze terecht kunnen met vragen, is nog een aandachtspunt. Daarnaast geeft een aantal studenten tijdens de audit aan dat SLB door steeds wisselende begeleiders minder toegevoegde waarde heeft dan voorheen. Het ging hier om studenten die de overgang van het oude concept met een vaste SLB'er naar de nieuwe werkwijze hebben meegemaakt.

Samengevat is het panel van oordeel dat de Bachelor Verpleegkunde-opleiding van de Hanzehogeschool Groningen een solide opleidingsprogramma aanbiedt. De opleiding is de grootste van Nederland en kende voor het instellen van de numerus fixus een zeer grote groei. Sinds de vorige visitatie is veel energie naar het accommoderen en managen van deze groei gegaan. Zoals eerder is aangegeven, werkt de opleiding volgens de Lean-filosofie. Zij heeft met het gebruik maken van Lean-principes en Lean-technieken bij het verbeteren van het onderwijs en de onderliggende processen een methodiek gevonden om "in control" te zijn.

In haar missie gebruikt de opleiding de kernwoorden verbindend, innovatief en praktisch. Met name ten aanzien van de eerste twee woorden ziet het panel ruimte voor verdere ontwikkeling. Het gaat dan om ontwikkelpunten die vooral gericht zijn op het (praktijk)leren buiten de school en de bijbehorende afstemming met het werkveld en het oppakken van innovatieve methoden voor leren in en met de praktijk daarbij. Het panel ziet reeds een aantal pareltjes met potentie, zoals de innovatiewerkplaatsen, de ketenstage en de leergemeenschappen. Ook voor het binnenschoolse curriculum ziet het auditpanel mogelijkheden voor verdere verbinding en innovatie. Zo kunnen inter- en multidisciplinaire ontmoetingen (verbindingen) meer plaatsvinden; iets wat de opleiding zelf ook aangeeft tijdens de audit. Daarnaast denkt het auditpanel dat de opleiding een nog meer innovatieve blik kan hebben op het thema zorg & technologie. Dat neemt overigens niet weg dat het panel ook hieromtrent een aantal vertrouwenwekkende voorbeelden heeft gehoord. Het werken met Lean als filosofie kan de opleiding helpen om innovaties door/voort te zetten.

Docenten

Het overzicht van kwalificaties en de verkorte cv's van de docenten laat zien dat sprake is van een gekwalificeerd docententeam dat structureel geschoold wordt. Bij de Academie voor Verpleegkunde werken 160 mensen van wie 129 onderwijs verzorgen en 31 medewerkers die de onderwijsorganisatie ondersteunen. Van de docenten is 90% mastergeschoold. Ook heeft de opleiding vijf docenten die gepromoveerd zijn en vijf docenten die bezig zijn met een promotietraject. Tijdens de audit maakt het docententeam, behalve een gekwalificeerde, ook een gecommiteerde en gedreven indruk. Studenten uit alle varianten kennen aan hun docenten zowel tijdens de audit als in de NSE over de gehele linie hoge waarderingen toe.

Het deskundigheidsbevorderingsbudget wordt gebruikt voor de pedagogische bekwaamheid van nieuwe docenten. Daarnaast volgen veel docenten graag scholing op het gebied van didactiek (activerend leren, taalondersteunend vakonderwijs, onderwijs voor volwassenen). Ook had 86% van de docenten ten tijde van de audit een Basis- en/of Senior kwalificatie Examinering behaald. Verder bezoeken docenten vakinhoudelijke seminars. Twee docenten zijn actief in het bestuur van V&VN⁴; één binnen V&VN opleider en één docent binnen wetenschap en praktijk. Docenten publiceren daarnaast in vaktijdschriften en geven presentaties op internationale symposia en congressen.

⁴ Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) is de beroepsvereniging voor verpleegkundigen en verzorgenden in Nederland.

Het team heeft een bestendige relatie met de beroepspraktijk. Vijf procent van de onderwijstijd wordt mede verzorgd door zorgprofessionals. In haar zelfevaluatie stelt de opleiding niettemin dat veel docenten praktijkervaring hebben, maar dat een aantal al jaren niet meer werkt in de praktijk. In het strategisch plan van de Academie staat de doelstelling dat in 2020 vijftig procent van de docenten (in vaste dienst) iedere twee jaar tien dagdelen ervaring opdoet in de beroepspraktijk of hierin werkzaam is. Op deze manier wil de opleiding ervoor zorgen dat elke medewerker een actueel beeld heeft van de beroepspraktijk. Om dit te kunnen realiseren is de academie sinds studiejaar 2018-2019 gestart met een experiment waarbij docenten vier dagen meewerken in de praktijk. Het auditpanel juicht deze ontwikkeling zeker toe, en wijst hierbij ook op het voordeel van het toepassen van nieuwerwetse vormen van leren, zoals leerwerkplaatsen of zorginnovatiecentra (ZIC's); op die manier worden docenten en praktijk sterker met elkaar verbonden.

Het eigen maken van een nieuw curriculum kost tijd en energie voor docenten en de beroepspraktijk. De (Lean-)verbeterfilosofie die de opleiding hanteert, helpt bij het voeren van een constructief gesprek over bijvoorbeeld eventuele werkdruk en wel op verschillende manieren. Ten eerste worden de verbeterborden gebruikt om focus aan te brengen in de hoeveelheid der dingen en om te (leren) prioriteren. Daarnaast maken de borden eventuele knelpunten transparant voor iedereen die langs de borden loopt. De borden werken op deze manier ook als "gesprekscatalysator". De groep medewerkers (docenten en onderwijsondersteuners) die een Lean-scholing heeft gevolgd, wordt steeds groter (ten tijde van de audit ongeveer 50%). De verbetercultuur die de opleiding hoog in het vaandel heeft staan, gaat gepaard met een grote mate van collegialiteit in de opleiding. Docenten kunnen zowel bij collega's als de teamleider terecht en men wil "samen de klus klaren". Het werkplezier en de docenttevredenheid zijn hoog. Het auditpanel vindt dit waardevol.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

Het auditpanel heeft als onderdeel van de audit de opleidingsspecifieke voorzieningen in ogenschouw genomen. Het Wiebenga, de locatie waar de Academie voor Gezondheidsstudies, de Academie voor Verpleegkunde en het Centre of Expertise Healthy Ageing gehuisvest zijn, is in 2016 en 2017 grondig verbouwd, zodat de voorzieningen weer voldoen aan de eisen van de huidige tijd én aan het groeiend aantal studenten. De faciliteiten en onderwijsvoorzieningen zijn naar het oordeel van het panel van een goed niveau, up-to-date en passend voor een hbo-opleiding Bachelor Verpleegkunde. Zo heeft de opleiding de beschikking over adequaat toegeruste skillslabs voor praktijkonderwijs, gespreksruimtes/huiskamers voor de lessen communicatieve vaardigheden, een mediatheek, honoursruimte en ontmoetings- en werkplekken. Studenten waarderen de opleidingsspecifieke voorzieningen en digitale leeromgeving met gemiddeld een 3,9 in de NSE (schaal 1-5). Ze geven tijdens de audit wel als aandachtspunt mee dat de vindbaarheid van docenten in het gebouw is verkleind.

De opleiding heeft studentbetrokkenheid hoog in het vaandel staan. Zo gaat ze bijvoorbeeld in gesprek met studenten, wanneer er signalen zijn dat zaken beter kunnen. Studenten geven aan dat, als er problemen zijn, de opleiding deze over het algemeen snel oplost. Alhoewel studenten hier niet ontevreden over zijn, kan de opleiding (de wijze van) het informeren van studenten over wat er achter de schermen gebeurt met hun evaluaties, nog verbeteren. Het auditpanel ziet hier ook een sterkere rol weggelegd voor de opleidingscommissie (OC). In het auditgesprek met studenten bleek dat de functie van de OC niet voor alle studenten duidelijk was en dat ze ook niet altijd wisten hoe ze de OC konden bereiken. Het auditpanel vraagt aandacht voor de zichtbaarheid en bereikbaarheid van de OC, zeker gezien de sterkere rol die deze commissie wettelijk heeft gekregen.

Pilot flexibilisering

Het flexibele deeltijdonderwijs is modulair van opzet en bestaat uit zeven modules en een minor. De modules zijn opgebouwd rond herkenbare taakgebieden uit de beroepspraktijk, die een directe relatie hebben met de zeven CanMEDS-rollen. Het complete vierjarige programma bestaat uit de volgende modules:

1. de uitvoerende verpleegkundige;
2. de organiserende verpleegkundige;
3. de zorgprofessional;
4. kritisch redeneren;
5. samenwerken binnen zorgorganisaties;
6. gezondheid bevorderen;
7. kwaliteitszorg (praktijkgericht onderzoek);
8. minor.

Het modulaire onderwijs kent twee niveaus. Module 1, 2 en 3 zijn op startniveau, de andere modules op eindniveau. Module 7 is geoormerkt als afstudeerwerk (zie ook standaard 4). De opleiding bestaat uit een propedeutische fase en een postpropedeutische fase. Aan iedere fase zijn meerdere examens verbonden.

Twee aspecten van het verpleegkundig beroep lopen als een rode draad door de hele opleiding heen. Communicatie is het eerste aspect. Als verpleegkundige moeten studenten effectieve gesprekken kunnen voeren en bijbehorende gesprekstechnieken op de juiste momenten kunnen inzetten bij verschillende zorgvragers en hun context. De persoonlijke ontwikkeling van de student als beroepsbeoefenaar is het tweede belangrijke aspect dat terugkomt in alle modules van de opleiding.

Het praktijkleren vindt plaats op de eigen werkplek. Elke binnenschoolse opdracht heeft een daarvan afgeleide opdracht die op de werkplek moet worden uitgevoerd. De werkbegeleider speelt een belangrijke rol tijdens de uitvoering van deze opdrachten door mee te kijken met de studenten en feedback te geven tijdens de uitvoering. De borging en evaluatie van het werkplekleren wil de opleiding verbeteren door gebruik te maken van het meetinstrument SPEED.

Iedere student heeft een studiecoach die het eerste aanspreekpunt is met betrekking tot vragen over de studie of ondersteuning bij de studie. De studiecoach heeft een coachende en verwijzende rol en legt jaarlijks samen met de student de studieroute vast in een onderwijsovereenkomst.

Het curriculum ligt in principe vast (zie ook standaard 1). Er zijn mogelijkheden tot maatwerk, maar die beperken zich momenteel tot het kiezen uit meerdere instroommomenten, het aanvragen van vrijstellingen en de mogelijkheid tot versnellen, bijvoorbeeld door modules te combineren. Samen met de studiecoach maken studenten aan het begin van de studie een planning op maat, op basis van hun voorkeuren, loopbaan en achtergrond. De opleiding werkt aan verdere flexibilisering van het onderwijs, waardoor zij meer op marktvragen in kan gaan. Dit betekent dat studenten straks de modules in willekeurige volgorde kunnen volgen. Dat kan in principe al vanaf module 4, maar het merendeel van de studenten volgt de standaardroute. De volgende stap is de mogelijkheid tot het samenstellen van een eigen leerarrangement op basis van een vaststaand onderwijsarsenaal (vaste bouwstenen). Het auditpanel stimuleert de docenten (tutoren) en studiecoaches om met de studenten actief op zoek te gaan naar eventuele andere mogelijkheden die passen bij de student om de leeruitkomsten te verwerven.

Naast de verdere flexibilisering van het onderwijs heeft de opleiding in het zelfevaluatierapport de volgende ontwikkelpunten aangegeven.

- De huidige organisatie van het minoronderwijs is gestoeld op het onderwijsmodel van de voltijd en schuurt met het flexibele deeltijdonderwijs waarin praktijkopdrachten (in de eigen praktijk) belangrijke onderdelen vormen van het leren. De opleiding zoekt actief naar een oplossing en werkt hierbij samen met de HAN.
- De opleiding onderzoekt verder of en hoe studenten die het flexibele deeltijdonderwijs volgen aan de *learning outcome* van internationalisering voldoen. Internationalisering en een thema als culturele sensitiviteit is nu vooral een theoretische aangelegenheid, zo gaf een van de docenten aan tijdens de audit. Dit is een bekend verschijnsel bij deeltijdonderwijs, zo erkent ook het auditpanel.
- Flexibilisering houdt ook in dat reeds behaalde leeruitkomsten gevalideerd (moeten) kunnen worden (zie ook standaard 3). De opleiding ontwikkelde ten tijde van de audit – samen met de andere deeltijdopleiding van de Hanzehogeschool Groningen – een instrument om dit goed te kunnen beoordelen.

Het onderwijs wordt verzorgd door een vaste groep tutoren die interesse hebben in en kennis hebben over het opleiden van volwassenen. Tutoren vinden het geven van integraal onderwijs interessant. Ze zijn verantwoordelijk voor het geven van zowel projectonderwijs als van de (communicatieve) vaardigheden en het geven van hoorcolleges. Voor de medische vakken en verpleegtechnische vaardigheden geven experts les, die geen onderdeel uitmaken van het vaste team. Vanuit de Hanzehogeschool Groningen is er een HG deskundigheidsbevordering waarbij didactische kennis en vaardigheden op het gebied van het leren van volwassenen centraal staan.

Studenten zijn tevreden over het flexibele deeltijdonderwijs. Een van de studenten gaf tijdens de audit aan dat de modules verdieping en verbreding geven. Verdieping omdat ze de opdrachten uitvoert in haar eigen werkveld en daarmee haar eigen praktijk onder de loep neemt; verbreding omdat ze informatie aangeboden krijgen waar ze anders nooit mee in aanraking zou komen (bijv. een mantelzorgscan). De studente waardeerde ook de uitwisseling met medestudenten, die afkomstig zijn uit alle werkvelden. Ook deze uitwisseling zorgt voor verbreding: een brede blik op het beroep van verpleegkundige.

Zoals bij standaard 1 reeds is genoemd, is het panel onder de indruk van de manier waarop het team van de flexibele deeltijd de verdere inrichting van het deeltijdonderwijs aanpakt. De aanpak is goed doordacht en het onderwijs wordt met passie ontwikkeld. Dit onderwijs is zowel qua vormgeving als inhoudelijk nieuw voor de tutoren. Ook bij het team van de flexibele deeltijd trof het panel een hoog kwaliteitsbewustzijn aan (zie kader). Bij het proces van onderwijsontwikkeling en –verbetering maakt het team gebruik van kalibreersessies, formele evaluaties op moduleniveau en informele evaluaties tussen de studenten en de tutoren.

Ook het team van het flexibele deeltijdonderwijs past de Lean-filosofie toe. Concreet betekent dit dat de tutoren werken met (verbeter)borden. Centraal hierbij staan de ontwikkeling van het team, de onderlinge samenwerking, het kalibreren en de verbetering van het onderwijs. Wekelijks komen zij bij elkaar bij de borden om verbeterideeën te verzamelen en actiepunten uit te zetten. Op de borden is voor iedereen zichtbaar wie waaraan werkt. Ook wordt een update gegeven over lopende acties en is er aandacht voor elkaar. Op deze manier kan er continu verbeterd worden. Door op deze manier te werken, worden problemen bespreekbaar gemaakt. Acties worden verdeeld, vooruitgang wordt gevolgd en eigenaarschap wordt ontwikkeld. Iedereen is op de hoogte maar niet iedereen hoeft overal over mee te praten. De hiërarchisch leidinggevende krijgt hiermee steeds meer de rol van coach.

Weging en Oordeel

Oordeel voltijd: voldoende

Bij deze standaard komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende'. Het panel ziet een gedegen, samenhangend programma waarin studenten de juiste en voor het Bachelor Verpleegkunde-vakgebied relevante inhoud tot zich nemen op een steeds hoger niveau. De opleiding zorgt ervoor, aldus het panel, dat studenten alle leerresultaten op eindniveau kunnen realiseren, inclusies de onderzoeks- en internationale competenties. Via het Skillslabonderwijs en de praktijkleerperiodes ontwikkelen studenten hun beroepsvaardigheden.

In haar missie gebruikt de opleiding de kernwoorden verbindend, innovatief en praktisch. Met name ten aanzien van de eerste twee woorden ziet het panel ruimte voor verdere ontwikkeling; zowel in het buiten- als binnenschoolse curriculum. Het tekort aan (kwalitatief goede) stageplaatsen is – niet alleen bij de Hanzehogeschool Groningen – een aandachtspunt. Het opleidingsmanagement heeft dit in het vizier en is in dialoog met het werkveld hierover. Een sterkere verbinding en afstemming met het werkveld en het oppakken van innovatieve methoden bij het "samen opleiden met en in de praktijk" zorgt volgens het auditpanel voor nieuwe mogelijkheden. Het ziet reeds een aantal pareltjes met potentie, zoals de innovatiewerkplaatsen, de ketenstage en de leergemeenschappen. Ten aanzien van het binnenschoolse curriculum mag er, aldus het panel, meer aandacht zijn voor inter- en multidisciplinaire ontmoetingen en voor een meer innovatieve aanpak ten aanzien van het thema zorg & technologie. Het panel ondersteunt het voornemen van de opleiding om de integratie van onderwijs en onderzoek nog verder te versterken. Hierbij kan de opleiding ook nog winst halen in het verhogen van de bekendheid bij studenten van (het werken in/bij) de onderzoeksgroep en de innovatiewerkplaatsen. Bovenstaande opmerkingen nemen niet weg dat het auditpanel veel waardering heeft voor het programma dat er nu ligt.

Het panel heeft een gekwalificeerd, gedreven docententeam gezien dat zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig is om de opleiding te verzorgen. Een sterkere relatie met de beroepspraktijk op docentniveau is nog aan aandachtspunt. De opleiding is zich hiervan bewust en is een experiment gestart waarbij docenten vier dagen meewerken in de praktijk. Het panel was verder buitengewoon gecharmeerd van de wijze waarop het docententeam met elkaar de dialoog voert over 'kwaliteit', de hoge graad van professionele zelfsturing die het aantrof ("de eigen regie pakken") en daarmee het streven om daadwerkelijk een kwaliteitscultuur te bewerkstelligen.

Het panel is van oordeel dat de opleiding een functionerend begeleidingssysteem hanteert; zij heeft daarbij aandacht voor de studenten uit verschillende varianten, inclusief de studenten in de uitfaserende programma's. De opleiding beschikt over een adequate huisvesting en voorzieningen die passend zijn voor een hbo-bacheloropleiding Verpleegkunde. Het auditpanel vraagt aandacht voor de zichtbaarheid en bereikbaarheid van de OC, zeker gezien de sterkere rol die deze commissie wettelijk heeft gekregen.

Oordeel flexibele deeltijd/duaal: voldoet

Het auditpanel is van oordeel dat de flexibele opleiding tot Verpleegkundige deeltijd/duaal voldoet aan de eisen van standaard 2.

De leersituatie en -omgeving zijn passend bij de beoogde leeruitkomsten en bij de behoeften en omstandigheden van de studenten. Het onderwijs is vormgegeven rond praktijkgerichte modules met de focus op het patiëntenperspectief. De studenten werken gedurende hun studie aan relevante beroepsproducten om de beoogde (eenheden van) leeruitkomsten te verwerven. Elke binnenschoolse opdracht heeft een daarvan afgeleide opdracht die op de werkplek moet worden uitgevoerd.

Alhoewel er mogelijkheden zijn tot maatwerk, ligt het curriculum in principe vast. De opleiding is hard aan het werk om te komen tot verdere flexibilisering van het onderwijs en trekt hierbij op met andere opleidingen binnen de HG die deeltijdvarianten aanbieden en met de HAN. De opleiding heeft haar ontwikkelpunten duidelijk op haar netvlies. Naast verdere flexibilisering noemt zij de inrichting van het minoronderwijs en de internationale aspecten in het programma. Het auditpanel heeft er alle vertrouwen in dat het team deze punten adequaat oppakt. Niet in de laatste plaats omdat het panel een deskundig, enthousiast en zeer bevlogen team heeft aangetroffen dat een hoog kwaliteitsbewustzijn heeft. Het team van de flexibele deeltijd heeft wekelijks kalibreersessies waarin afstemming plaatsvindt over het te geven onderwijs, waarin de didactische vormgeving besproken wordt en de toetsing wordt gekalibreerd. Naast de formele evaluaties op moduleniveau vinden regelmatig informele evaluaties plaats tussen de studenten en de tutor. Het auditpanel vindt dit sterk.

De materiële en ruimtelijke voorzieningen en de informatievoorziening zijn adequaat.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Systeem toetsen en beoordelen

De uitvoeringsregeling toetsbeleid van de Academie voor Verpleegkunde (2018), die afgestemd is op het HG-toetsbeleid (Hanzehogeschool Groningen 2016), vormt het uitgangspunt voor (het borgen van de kwaliteit van) het systeem van toetsen en beoordelen in de opleiding. Binnen de academie wordt gewerkt volgens de zeven fasen van de toetscyclus (*Werkboek toetsen en beoordelen*. Aalders et al. 2015). Het onderwijs kent een mix aan toetsvormen zoals verslagen, individuele mondelinge tentamens, simulaties in de praktijk, openvragentoetsen en digitale multiplechoicetentamens. De verschillende toetsvormen sluiten aan bij de betrokken leerlijnen. Alle kennistoetsen worden digitaal afgenomen. Hierin is de opleiding een voorloper binnen de Hanzehogeschool Groningen. Daarnaast kent de opleiding vanaf 2017-2018 het Leerweg Onafhankelijk Toetsen (LOT)⁵. Hierbij krijgen studenten die eerder verworven competenties hebben behaald (zoals bijvoorbeeld een relevant bacheloronderzoek), de mogelijkheid om een verkorte route te volgen.

Het auditpanel vindt dat de Bachelor Verpleegkunde-opleiding van de Hanzehogeschool Groningen op een zorgvuldige wijze toetsen ontwerpt, afneemt en beoordeelt. De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. Een aantal bevindingen:

- Om tot valide toetsen te komen maken examinatoren gebruik van toetsmatrijzen. Binnen de Academie is voor alle toetsen op basis van de leeruitkomsten een toetsmatrijs opgesteld door twee examinatoren (vierogenprincipe).
- Onderwijseenheden met groepsopdrachten, zoals de integrale opdracht met de Kritische Beroeps Situaties, bevatten ook een individuele component. Zo worden nagenoeg alle onderwijseenheden, individueel getoetst. Bij de groepsopdrachten kunnen docenten ook sturen op leeruitkomsten die te maken hebben met samenwerking en hierop feedback geven.
- De betrouwbaarheid van de toetsen borgt de opleiding, doordat het construeren van de toets in handen ligt van minimaal twee examinatoren (vier-ogen principe) waarbij de één (of beiden) ontwerpt en kennis heeft van de inhoud en de ander (of beiden) de toets checkt op basis van toetstechnische aspecten.
- Binnen de opleiding hebben – daar waar mogelijk – alle toetsen een rubric die bestaat uit een beordelaarsinstructie, een antwoordmodel en een scoringsvoorschrift. Dit maakt het mogelijk om een betere onderbouwing van het cijfer te geven en objectiever te toetsen.
- Voor alle onderwijsonderdelen die de opleiding heeft aangemerkt als 'eindwerk', heeft zij het vier-ogen principe en onafhankelijkheid (incl. externe validering) in alle fasen van de toetscyclus geborgd. Dit geldt ook voor de toetsing van grotere eenheden (15 EC of meer).
- De opleiding werkt verder aan verhoging van de betrouwbaarheid door in alle onderwijsvarianten kalibreersessies in te roosteren met de beoordelende docenten van een bepaalde onderwijseenheid. Docenten analyseren en verhelderen gezamenlijk de leeruitkomsten en de score die behaald moet worden. Dit geldt voor alle te toetsen onderwijsonderdelen. Inmiddels organiseren docenten zelf kalibreersessies als afstemming tussentijds noodzakelijk is of als er onverhoopt een sessie niet doorgaat. Dit vindt het auditpanel een krachtig kenmerk van een professionele leergemeenschap.

⁵ Dit werd ten tijde van de audit nog beperkt ingezet. Doel van de opleiding is om dit verder te ontwikkelen voor zowel het voltijdonderwijs (in jaar 3 en 4) als het flexibele deeltijdonderwijs.

- Daarnaast zet de opleiding in op deskundigheidsbevordering bij de docenten. Ten tijde van de audit had 86% van de docenten de Basis Kwalificatie Examinering (BKE) gehaald en twee docenten de Senior Kwalificatie Examinering (SKE). Alle docenten hebben binnen de BKE een verbetertraject voor de toetsen voorgesteld en - veelal in samenspraak met toetscommissie en examencommissie - doorgevoerd in zowel curriculum 2012 als in de nieuwe curricula.

Naast dat de toetsing valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk is, heeft het auditpanel ook geconstateerd dat de toetsen het eigen leerproces van de student ondersteunen. Voor elke toets roostert de opleiding bespreek- en inzagemomenten in waarop studenten feedback krijgen en vragen kunnen stellen. In het gesprek met de examen- en toetscommissie kwam naar voren dat de opleiding actief nadenkt over het geven van feedback en hoe de docent deze zo kan vormgeven dat de student zo veel mogelijk informatie krijgt voor toekomstig (correct) handelen. De examencommissie vertelde dat de opleiding in een beweging zit naar beoordelen met een meer holistische blik. Naast de vraag of studenten de vereiste leeruitkomsten en -doelen van een onderwijsonderdeel hebben behaald, is ook de vraag van belang hoe die studenten zich ontwikkelen als verpleegkundige (in opleiding). De rubrics die de beoordelaars hanteren, kunnen in dit kader tevens als didactisch (richtinggevend) instrument gebruikt worden om de studenten te laten inzien waar nog ontwikkeling mogelijk is. Het auditpanel is positief gestemd over deze ontwikkeling, die past bij de ambitie van de Academie voor Verpleegkunde om het accent van intensief toetsen te verschuiven naar 'ontwikkeling en leren van elkaar'.

De eisen zijn helder voor studenten; ze zijn op de hoogte van de inhoud, vorm en moment van de toets en weten hoe en waarop ze beoordeeld worden. Vanaf het begin van elk blok/semester zet de opleiding de leeruitkomsten en rubrics op Blackboard. In de NSE-evaluaties 2018 tonen de studenten zich tevreden over de toetsing en beoordeling. Studenten uit alle varianten zijn positief over (i) de duidelijkheid van de beoordelingscriteria, (ii) de aansluiting van de toetsing bij de inhoud van de opleiding, (iii) de kwaliteit van de toetsing op kennis en inzicht en (iv) de kwaliteit van de toetsing op vaardigheden.

Oordeel panel toetsen

Het auditpanel heeft tijdens de audit een representatieve selectie van ontwikkelde en gemaakte toetsen ingezien en kenschetst deze als toets-technisch adequaat, inhoudelijk relevant en van een passend bachelorniveau. Ook de variatie in toetsen is op orde. De opleiding heeft duidelijke toetsmatrijzen opgesteld en gebruikt rubrics voor inhoudelijke afweging. Het panel oordeelt positief over de betrokkenheid van de werkbegeleider als adviseur bij de waardering van de student in de praktijk (bij het praktijkleren), onder meer door het invullen van de zgn. waarderingsformulieren.

Een belangrijk aandachtspunt is dat het niveau van het onderwijs en de toetsen geborgd blijft voor studenten die in curriculum 2012 zijn begonnen. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding zich hier goed van bewust is en juist voor dit onderwijs ook kalibreersessies voor docenten plant. Bijstelling van beoordelingsformulieren op grond van evaluaties hadden ten tijde van de audit recent nog plaatsgevonden.

Examen- en toetscommissie

De borging van de gehele toetscyclus en van het eindniveau is de verantwoordelijkheid van de examencommissie en de toetscommissie. Dit geldt zowel voor de voltijdvariant als de flexibele deeltijdvariant. De toetscommissie werkt in opdracht en krijgt mandaat van de examencommissie.

In haar zelfevaluatie geeft de opleiding een uitgebreide beschrijving van de wijze waarop de examencommissie zich van haar wettelijke taken kwijt. Zo stelt de examencommissie de beoordelingsformulieren en studiehandleidingen vast voor de eindwerken en wijst zij sinds 2015 jaarlijks de examinatoren aan op basis van door haar opgestelde criteria. Ook checkt zij (steekproefsgewijs) eindwerk van al het onderwijs volgens een vast format. Tijdens de audit wordt de in de documentatie gewekte indruk dat de examencommissie haar taken serieus neemt, zonder meer bevestigd. Het auditpanel heeft in gesprekken tijdens de audit kunnen constateren, dat de leden van de examen- en toetscommissie aantoonbaar boven de stof staan en goed werk leveren in de bewaking van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. Ze hebben een duidelijke ontwikkelagenda wat er (nog) moet gebeuren.

Wat het auditpanel sterk vindt, is dat de leden van de examen- en toetscommissie actief aan deskundigheidsbevordering doen (bijvoorbeeld door het bezoeken van congressen) en hun kennis vervolgens ook weer structureel delen met andere betrokkenen. Dit doen zij onder andere door presentaties op de zogeheten "academie-ochtenden". Daarnaast heeft de (voorzitter van de) toetscommissie het initiatief genomen om een platform in te richten voor alle toetscommissies van de Hanzehogeschool Groningen. Doel is om zo de ontwikkelingen op het gebied van borging van kwaliteit van toetsing Hanzebreed vorm te geven. Een goed initiatief, aldus het auditpanel.

Vermeldingswaardig vindt het panel dat er ook bij het verbeteren van het toetsstelsel wordt gewerkt met Lean-principes en Lean-technieken. Zo past de examencommissie een aantal Lean-methoden toe (weekstartbord, waardenstroomanalyses, effectief vergaderen), maar ook de ondersteuner van het toetsbureau is vanaf de start betrokken bij het kernteam Lean⁶. Door het eigenaarschap van het toetsproces op zich te nemen en door te oefenen in denken vanuit de klant (student) en te praten met de klant is zij drager geweest van de procesverbeteringen met betrekking tot het digitaal toetsen.

Pilot flexibilisering

Het auditpanel is van oordeel dat de Bachelor Verpleegkunde-opleiding bij de flexibele deeltijd een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten hanteert (zie ook standaard 4). In het flexibele deeltijdonderwijs bestaat iedere module uit een aantal leertaken die getoetst worden door een onafhankelijke examinator/docent. Door de leerwegaafhankelijke toetsing op meerdere momenten aan te bieden heeft elke student de mogelijkheid voor de start van een module te laten toetsen welke leeruitkomsten van de module al behaald zijn. Voor de start van elke module worden de al behaalde leerresultaten gevalideerd en worden voor de resterende leeruitkomsten afspraken gemaakt over het te volgen leertraject. Tijdens de opleiding wordt tweemaal een summatieve voortgangstoets afgenomen: eenmaal voor de propedeuse en eenmaal in de laatste fase van het onderwijs. Deze twee toetsen zijn voorwaardelijk voor het behalen van respectievelijk de propedeuse en het eindexamen. Er zijn geen ECTS's aan de toetsen gekoppeld. De toetsbank voor deze voortgangstoetsen en de andere kennistoetsen is – in samenwerking met de HAN - in ontwikkeling.

De werkplekbegeleider waardeert het leren op de werkplek met behulp van een waarderingsformulier. Om de kwaliteit van de begeleiding en de betrouwbaarheid en validiteit van de waardering te borgen vindt ieder semester een bijeenkomst plaats met de werkbegeleiders. Hierbij bespreekt de opleiding de wijze van waarderen en de eisen die het onderwijs stelt aan de studenten. Het auditpanel heeft vastgesteld, dat deze werkbegeleidersbijeenkomsten goed bezocht worden en zeer gewaardeerd door het werkveld.

Bij standaard 1 stelt het panel dat de opleiding ten tijde van de audit bezig was met de doorontwikkeling van de leeruitkomsten. In de mate van flexibilisering zoekt de opleiding nog haar weg. De eisen 'specifiek en meetbaar' staan soms op gespannen voet met de meer holistische benadering die de opleiding ambieert, als het gaat om toetsen en beoordelen.

⁶ Het toetsbureau speelt een rol in de bewaking van het samenstellen en afnemen van de kennistoetsen.

Ook wordt er – alhoewel de mogelijkheid er is – nog beperkt gebruik gemaakt van de leerwegaafhankelijke toetsing, zeker als het gaat om studenten die al veel weten en kunnen, maar die dat niet met certificaten en diploma's kunnen aantonen, zo gaven examen- en toetscommissie aan in het auditgesprek. Het auditpanel heeft het vertrouwen dat de opleiding zich in de goede richting ontwikkelt. De intensieve dialoog die zij heeft met de HAN over toetsen en beoordelen en de proactieve rol van de examen- en toetscommissie in deze discussie dragen bij aan dit vertrouwen.

Weging en Oordeel

Oordeel voltijd: goed

Het panel vindt dat de opleiding op standaard 3 de basiskwaliteit ontstijgt en komt bij deze standaard tot het oordeel 'goed'. Het panel ziet een gedegen systeem van toetsen en beoordelen. Toetsen en beoordelen gebeurt op een valide, betrouwbare en transparante wijze. Zo werkt de opleiding bij de beoordeling met beoordelingsformulieren en rubrics, beschrijft zij expliciet het beoordelingsproces met bijbehorende criteria om het transparant te maken voor docenten en studenten en past zij het vier-ogen principe toe. Binnen het nieuwe voltijdcurriculum 2016 sturen de leeruitkomsten, de toetsmatrijs en de toetsen, het onderwijs waarmee er hoe langer hoe meer een samenhangend geheel ontstaat ('constructive alignment'), maar ook in het curriculum 2012 liggen de toetsen in lijn met de leerdoelen. Het auditpanel heeft tijdens de audit een representatieve selectie van toetsen ingezien en kenschetst deze als toets-technisch adequaat, inhoudelijk relevant en van een passend hbo-bachelorniveau. Ook de variatie in toetsen is op orde.

Het auditpanel ziet instemmend dat de opleiding veel werk maakt van het creëren van een kwaliteitscultuur op het gebied van toetsing – onder meer via kalibratiesessies – en waardeert dat zowel binnen de Academie als binnen de opleiding ruimte is voor een goed gesprek over de kwaliteitsbewaking en –borging van het toetsstelsel. Er is sprake van veel overleg over dit onderwerp binnen het docententeam, ook in interactie met examencommissie, toetscommissie, curriculumcommissie, management en andere stakeholders, zoals de onderwijsondersteuners van het toetsbureau.

Examen- en toetscommissie zijn beide stevig in positie. De examencommissie staat borg voor het eindniveau, hanteert een heldere verbeteragenda en stimuleert een kwaliteitsbewustzijn rondom toetsing, onder meer door de kalibratie tussen beoordelaars te stimuleren en door proactief haar eigen kennis en expertise te delen. Het auditpanel juicht de ontwikkeling naar meer aandacht voor formatief evalueren (in de woorden van de opleiding: "evalueren in het teken van leren") toe.

Oordeel flexibele deeltijd/duaal: voldoet

Het auditpanel is van oordeel dat de flexibele opleiding tot Verpleegkundige deeltijd/duaal voldoet aan de eisen van standaard 3. Ook voor de flexibele deeltijd geldt dat de opleiding op een zorgvuldige wijze toetsen ontwerpt, afneemt en beoordeelt. De opleiding hanteert een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten en de gehanteerde methoden en instrumenten zijn geschikt voor leerwegaafhankelijke toetsen en beoordelen, al maken studenten daar nog beperkt gebruik van. Bij de beoordeling van het praktijkleren, betreft de opleiding ook het werkveld als adviseur.

Het auditpanel heeft het vertrouwen dat de opleiding zich in de goede richting ontwikkelt. De intensieve dialoog die zij heeft met andere HG-opleidingen die deeltijdvarianten aanbieden en met de HAN over toetsen en beoordelen en de proactieve rol van de examen- en toetscommissie in deze discussie dragen bij aan dit vertrouwen.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Voorafgaand aan de audit heeft het panel van zestien afgestudeerden uit de afgelopen twee studiejaar – verspreid over alle varianten⁷ – de afstudeerdossiers beoordeeld. Het afstudeerprogramma (curriculum 2012) bestaat uit de volgende elementen:

Module	Beschrijving onderdelen
U2 'Praktijkleren'	Voltijdstudenten lopen het gehele semester stage met een gemiddelde van vier dagen in de week. Deeltijdstudenten zijn minimaal twintig uur in de week per semester op de praktijkleerplaats aanwezig. Om de praktijkleerperiode met een voldoende af te sluiten moeten studenten alle leeruitkomsten op eindniveau aantonen. ▪ In een portfolio verzamelen ze bewijsstukken waarin ze laten zien dat ze de leeruitkomst(en) beheersen in één of meerdere beschreven situatie(s).▪ Tijdens het afsluitend CGI laten studenten zien dat ze zich het geleerde eigen hebben gemaakt en dat ze daarbij het geleerde ook kunnen transformeren naar andere situaties dan welke in het portfolio zijn aangetoond.
U3 'onderzoek' (29 EC)	1. Onderzoeksvoorstel. Het onderzoeksvoorstel moet met een voldoende zijn beoordeeld om met de uitvoering van het onderzoek verder te kunnen gaan (voorwaardelijke beoordeling). Aan het onderzoeksvoorstel zijn geen credits verbonden.2. Onderzoeksverslag: studenten verrichten gedurende één semester een praktijkgericht onderzoek in opdracht van een belanghebbende (opdrachtgever) binnen het verpleegkundig domein. Opdrachtgevers kunnen zijn: praktijkinstellingen, lectoraten, kenniswerkplaatsen, buitenlandcoördinatoren en docenten. In samenwerking met een praktijkinstelling is het ook mogelijk dat studenten zelf een onderzoeksvraag formuleren.3. Individuele verdediging: voorafgaand aan de verdediging leveren studenten een stelling aan die betrekking heeft op het onderzoek. Gedurende een kwartier verdedigen studenten hun stelling tegenover de eerste en tweede examinerator. Ze laten zien dat ze in staat zijn om kritische vragen over het onderzoeksobject, de gekozen methodologie en de uitkomsten van het onderzoek (beargumenteerd) te beantwoorden.

Het panel is unaniem van oordeel dat de opleiding studenten aflevert op bachelorniveau, die hun weg vinden in de verpleegkundige beroepspraktijk. Met andere woorden: de studenten tonen voldoende aan dat zij aan de slag kunnen als beginnend beroepsbeoefenaren. De afstudeerproducten waren van voldoende niveau en waren over het algemeen zeer beroepsgericht en van toegevoegde waarde voor de zorg. Het panel heeft twee eindwerken gezien, waarbij de relevantie voor het verpleegkundig beroep aan de magere kant was, maar niet zodanig dat dit onvoldoende was. Studenten motiveerden hun aanbevelingen en onderbouwden deze vanuit praktijkinzichten en literatuur.

Over het algemeen kon het auditpanel de gegeven beoordelingen van zowel de eindwerken als de portfolio's goed volgen. De beoordelingen zijn, aldus het panel, voldoende gemotiveerd in de feedback. Ook geven de beoordelingen een congruente waardering van het praktijkgericht onderzoek. Het panel stemt, binnen de marges van 0,5 punt verschil, in met de toegekende cijfers voor de uiteenlopende afstudeerproducten. Het onderscheid tussen de als *goed* en de als *voldoende* beoordeelde afstudeerwerken is voor het auditpanel duidelijk waarneembaar. De opleiding onderscheidt bij het onderzoeksverslag de leeruitkomsten 'toepassen', 'analyseren', 'evalueren' en 'creëren'. Bij de lager beoordeelde afstudeerproducten is er met name nog ruimte voor verbetering, als het gaat om reflecteren.

⁷ Tien dossiers uit de voltijdse, drie uit de deeltijdse en drie uit de duale variant.

Het gaat dan om het kritisch kunnen evalueren van de resultaten van het onderzoek en het gehanteerde onderzoeksdesign in relatie tot de validiteit, betrouwbaarheid en generaliseerbaarheid van de onderzoeksresultaten. In de portfolio's gaat het hierbij om de evaluatie op de competentie-ontwikkeling van en rol als reflectieve EBP professional.

Studenten hebben geleerd om op een methodologische wijze een praktijkgericht onderzoek uit te voeren. Wat het panel in algemene zin opviel, is dat ze zich hierbij nog vrij traditioneel opstellen en/of een vrij vastomlijnd kader volgen. Het panel zag vooral literatuurstudies in combinatie met een praktijkstudie die veelal semigestructureerde interviews met een – niet altijd even diepgaande – kwalitatieve analyse omvatte. Hier ziet het panel nog ruimte voor verdere ontwikkeling (zie HO.6 'Aanbevelingen'). In de eindwerken is EBP herkenbaar in het onderdeel handelen, maar is er een traditionele toepassing van verpleegkundige diagnostiek en de methodiek van diagnose, outcome en interventie (NANDA NOC NIC).

Ten tijde van de audit verkeerde de Bachelor Verpleegkunde-opleiding in de overgangsfase van curriculum 2012 naar curriculum 2016. Er waren nog geen afgestudeerden van curriculum 2016, maar het panel heeft tijdens de audit naar tussenwerken gekeken die reeds beoordeeld waren op afstudeerniveau. Het ging om producten van de modules 'Beargumenteren van zorg' en 'Analyseren en verbeteren van zorg'. Zo heeft het panel van de eerstgenoemde module verslagen bestudeerd waarin studenten aan de hand van één specifieke kritische beroepssituatie (KBS) een theoretische onderbouwing hadden geschreven van het verpleegkundig proces. Studenten lieten in deze verslagen zien dat zij de beoogde leeruitkomsten realiseerden. Het panel vond de verantwoording van het klinisch redeneren voldoende. Tevens zag het panel mooie voorbeelden van reflecties van studenten op hun professioneel handelen en op hun persoonlijke leerproces tijdens het praktijkleren. Samenvattend is het auditpanel van oordeel dat het ontwikkelde afstudeerprogramma degelijk in elkaar zit en dat het de studenten de gelegenheid zal bieden om te laten zien dat zij de vereiste leeruitkomsten hebben bereikt. De ontwikkeling naar het op eindniveau werken met beroepsproducten rondom handelen en advies juicht het panel toe.

Functioneren in de praktijk of in een vervolgopleiding

De werkveldvertegenwoordigers met wie het panel sprak, oordelen positief over de capaciteiten en het niveau van de Bachelor Verpleegkunde-stagiairs en afgestudeerden. Alumni geven aan dat zij de opleiding een goede basis vinden om te starten (voltijd en duaal) of om door te groeien (deeltijd) op de arbeidsmarkt en om hun competenties verder te ontwikkelen. De tijdens de auditdag aanwezige alumni zijn eveneens positief over hun opleiding en over de aansluiting met hun vervolgopleiding en/of carrière.

Pilot flexibilisering

In het flexibele deeltijdonderwijs zijn de eerste studenten in februari 2019 aan module 7 (Kwaliteitszorg) begonnen, dat de opleiding als eindwerk heeft aangewezen. Tijdens de visitatie konden nog echter geen eindwerken getoond worden. Studenten uit het flexibele deeltijdonderwijs hadden al wel verslagen op afstudeerniveau opgeleverd in de modules 4 t/m 6. Het auditpanel heeft van zes studenten de producten bekeken behorend bij module 4 'Klinisch redeneren'. Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

Deeltentamens	Onderdelen
Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces	<i>Samenstellen van een zorgdossier en beredenering van een moreel dilemma</i> 1. Waardering Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces; Functioneren op de werkplek 2. Beoordeling Verslag Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces
Deskundigheidsbevordering	<i>Verzorgen van een scholing</i> 1. Waardering Deskundigheidsbevordering; Functioneren op de werkplek 2. Beoordeling Verslag Deskundigheidsbevordering

Het auditpanel heeft geconstateerd dat de studenten met deze producten de leeruitkomsten hebben gerealiseerd. De studenten hebben op een verantwoordelijke wijze een zorgdossier gemaakt en hebben laten zien dat zij de verschillende fasen van het klinisch redeneren beheersen. Ze hebben in hun verslag inzichtelijk kunnen maken hoe het verpleegproces was vormgegeven en uitgevoerd en hebben hierbij een zorg ethische reflectie kunnen maken. Voor het verzorgen van de scholing lieten studenten zien dat zij verschillende methodieken konden toepassen. De keuzes die zij hierbij maakten, hebben ze adequaat beschreven en geëvalueerd. Samengevat hebben de studenten aangetoond dat zij voldoen aan het vereiste niveau.

Het auditpanel heeft tevens de waarderingsformulieren vanuit de praktijk bestudeerd, behorende bij module 4. De werkplekbegeleiders waren positief over de competenties van de student op de leerwerkplek. Een aantal opmerkingen: goede inhoudelijke kennis, werkt netjes, mooie aanvulling op het intercollegiaal overleg, weet mensen te motiveren om veranderingen door te voeren of te verbeteren.

Weging en Oordeel

Oordeel voltijd: voldoende

Bij deze standaard komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende'. Uit de afstudeerproducten bleek dat de studenten de beoogde leeruitkomsten hebben gerealiseerd. Het niveau van de afstudeerdossiers weerspiegelden het niveau dat men van studenten van een hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige mag verwachten. De producten zijn relevant voor het Bachelor Verpleegkunde-profiel en voor het werkveld waarvoor de opleiding opleidt. Voor de reflectie die studenten tentoonspreiden, ziet het panel nog mogelijkheden voor groei. Tevens is er nog ruimte voor verdere ontwikkeling in het toepassen van meer innovatieve onderzoeksmethoden en -technieken. Het werkveld uitte zich positief over het niveau van de stagiairs en afgestudeerden. Alumni waren tevreden over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk, hun landing in het werkveld en de doorgroeimogelijkheden die ze hadden na hun eerste baan.

Hoewel de opbrengst van het vernieuwde curriculum 2016 nog niet met afstudeerdossiers kon worden aangetoond, is hetgeen de opleiding laat zien als resultante van het huidige afstudeerprogramma, gecombineerd met de gedegen opzet en al getoonde opbrengst van het herziene curriculum, voor het panel zonder meer vertrouwenwekkend en toereikend genoeg om zijn vertrouwen uit te spreken.

Oordeel flexibele deeltijd/duaal: voldoet

Het auditpanel is van oordeel dat de flexibele opleiding tot Verpleegkundige deeltijd/duaal voldoet aan de eisen van standaard 4. Het auditpanel heeft geconstateerd dat de studenten in de beroepsproducten die zij hebben gemaakt, de leeruitkomsten hebben gerealiseerd. De studenten hebben hiermee aangetoond dat zij voldoen aan het vereiste niveau. Het auditpanel heeft er op basis van alles wat het heeft gezien en gehoord, vertrouwen in dat de opleiding borgt dat de studenten bij het afstuderen het niveau van een startbekwame bachelor verpleegkundige hebben bereikt.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Op grond van de voldoende oordelen op standaard 2 'Onderwijsleeromgeving' en standaard 4 'Gerealiseerde leerresultaten', gecombineerd met het oordeel goed op standaard 1 'Beoogde leerresultaten' en standaard 3 'Toetsing', komt het auditpanel volgens de beslisregels van de NVAO op het eindoordeel 'voldoende' voor de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige van de Hanzehogeschool Groningen.

Samengevat is het panel van oordeel dat de Bachelor Verpleegkunde-opleiding van de Hanzehogeschool Groningen een solide opleidingsprogramma aanbiedt. De opleiding is sinds de vorige visitatie van ver gekomen. De opleiding is de grootste van Nederland en kende voor het instellen van de numerus fixus een zeer explosieve groei. Zij is in staat geweest om deze zeer grote groei aan studentenaantallen te accommoderen en te managen en vervolgens ook nog eens een actieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het nieuwe beroepsprofiel, wat leidde tot de implementatie van het nieuwe curriculum BN2020. De opleiding werkt volgens de Lean-filosofie. Zij heeft met het gebruik maken van Lean-principes en Lean-technieken bij het verbeteren van het onderwijs en de onderliggende processen een methodiek gevonden om "in control" te zijn.

Na een periode van een meer interne gerichtheid ("de basis op orde krijgen") werkt de opleiding nu hard aan het bereiken van haar missie: een Academie voor Verpleegkunde zijn die verbindend, innovatief en praktisch is met een praktijkgericht, prikkelend, uitdagend, afwisselend en aansprekend leerklimaat. Met name ten aanzien van de eerste twee woorden 'verbindend' en 'innovatief' heeft het auditpanel mogelijkheden aangegeven voor verdere ontwikkeling (zie ook HO.6). De opleiding heeft dit op haar netvlies en is zich bewust van "de rijkdom om haar heen". "Ze heeft alle ingrediënten staan", aldus een van de panelleden, "nu is het tijd om de maaltijd te maken."

Het werken met Lean als filosofie kan de opleiding helpen om innovaties door/voort te zetten. Ten aanzien van het werken met Lean heeft het auditpanel aangegeven dat het kansen ziet om Lean meer te laten 'landen' in het onderwijs (en vooral het beroepsproduct advies afstuderen) en daarmee het onderscheidend karakter van de Groningse opleiding verder vorm te geven.

Op basis van een gedegen programma met een aantal mooie pareltjes, een team met goede kwaliteiten en voldoende aandacht voor kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur bouwt de opleiding de komende jaren verder. Het panel adviseert de NVAO dan ook om de accreditatie met de gebruikelijke termijn van zes jaar te verlengen.

6. AANBEVELINGEN

Het auditpanel formuleerde naar aanleiding van de observaties en bevindingen tijdens de audit enkele aanbevelingen. Deze aanbevelingen staan deels reeds bij de standaarden. Een aantal aanbevelingen herhalen we hier.

Lean-filosofie

Het panel ziet nog mogelijkheden om de Groninger kleur nog verder gestalte te geven. De Bachelor Verpleegkunde-opleiding van de Hanzehogeschool Groningen heeft de afgelopen drie jaar veel elementen vanuit de Lean-filosofie "gefaseerd de academie in laten stromen". Dit betekent dat zij gebruik maakt van Lean-principes en Lean-technieken bij het verbeteren van het onderwijs en de onderliggende processen. Het panel wil de opleiding als suggestie meegeven om Lean in de onderwijsprogramma's te laten 'landen', zodat studenten zich deze principes en technieken eigen kunnen maken. Hiermee zouden studenten van de Hanzehogeschool Groningen zich als startend beroepsbeoefenaar verder kunnen onderscheiden in een zorgsector die zich ook steeds meer verdiept in Lean denken en werken. Dit kan vooral verdiepend werken naar het beroepsproduct Advies bij het afstuderen. Mogelijk kan hiermee worden aangesloten bij de continu verbeterprogramma's in de praktijk.

Afstemming werkveld

In standaard 1 stelde het panel dat het ten tijde van de audit nog een verschil zag in hoe ver partijen in het werkveld zijn ten aanzien van (de implementatie van) bepaalde ontwikkelingen in de zorg. Het panel denkt hierbij aan de invulling van de functiedifferentiatie, de doorlopende lijn van mbo-hbo-wo en het samen oppakken van bepaalde thema's (zoals zelfmanagement of de transitie naar positieve gezondheid). De opleiding Bachelor Verpleegkunde van de Hanzehogeschool Groningen wil studenten opleiden die onder meer een verbindende rol hebben binnen het werkveld, die oog hebben voor innovaties en die leiderschap tonen. Juist om ervoor te zorgen dat studenten die rol kunnen pakken en kunnen oefenen, is nauwe samenwerking met het werkveld (op alle niveaus) van belang. De verpleegkundige beroepsontwikkeling vraagt, aldus het panel, dat er in de beroepspraktijk – qua werkorganisatie én qua mindset – een verandering moet plaatsvinden. De opleiding zou hier heel goed de rol van aanjager kunnen hebben. De opleiding gaf aan dat zij met bijvoorbeeld het Martiniziekenhuis een aantal *best practices* heeft ontwikkeld, als het gaat om (het samen optrekken in) het vormgeven van de samenwerking in de keten en de invulling van het verpleegkundig leiderschap in deze. Deze zouden wellicht als voorbeeld kunnen dienen voor de afstemming met andere partijen, zo vindt het panel.

(Praktijk)leren buiten de school

Het oppakken van die verbindende rol is eveneens van belang, als het gaat om het creëren van voldoende kwalitatief goede stageplaatsen. Het auditpanel ziet kansen in een meer innovatieve aanpak naar samen opleiden in de praktijk. Het panel heeft initiatieven in den lande gezien, waarbij er niet alleen meer stageplaatsen werden gecreëerd, maar waarbij opleidingen samen met hun partners in het werkveld een professionele leercultuur ontwikkelden. Op deze manier werd tegelijkertijd het actuele beeld van de beroepspraktijk bij de betrokken docenten versterkt.

Afstuderen

Studenten hebben geleerd om op een methodologische wijze een praktijkgericht onderzoek uit te voeren. Wat het panel in algemene zin opviel, is dat ze zich hierbij nog vrij traditioneel opstellen en/of een vrij vastomlijnd kader volgen. Het panel zag vooral literatuurstudies in combinatie met een praktijkstudie die veelal semigestructureerde interviews met een – niet altijd even diepgaande – kwalitatieve analyse omvatte. Hier ziet het panel nog ruimte voor verdere ontwikkeling. Het panel kan dit overigens heel goed begrijpen, gezien de fase waarin de opleiding zich de afgelopen periode bevond.

Bij het managen van de grote groei van de opleiding hoorde het aanbrengen van structuur en het werken volgens strakkere richtlijnen. Nu de opleiding in haar ontwikkeling op weg is naar de volgende fase, wil het panel de opleiding meegeven om ook het proactief en innovatief handelen van de studenten en hierbij het toepassen van de meer innovatieve onderzoeksmethoden en –technieken te stimuleren. Ook het verankeren van de Lean-methodologie in de lesinhoud en in het beroepsproduct Advies kan dit stimuleren.

De samenwerking met de lectoraten vindt het panel in deze vertrouwenwekkend. De lectoraten kunnen hier een belangrijke bijdrage leveren, aldus het panel.

Betrokkenheid van studenten

Het auditpanel beveelt aan om aandacht te besteden aan de samenstelling, de organisatie en zichtbaarheid/bekendheid van de opleidingscommissie, zeker gezien de sterkere rol die deze commissie wettelijk heeft gekregen. De functie van de OC kan nog optimaler benut worden, als het gaat om het zijn van een schakel tussen student, docent en het management. Zoals bij standaard 2 is gesteld, bleek uit het auditgesprek met studenten dat de functie van de OC niet voor alle studenten duidelijk was en dat ze ook niet altijd wisten hoe ze de OC konden bereiken. Van belang is dat de commissie nadenkt over de wijze waarop ze haar achterban momenteel informeert over dit soort aspecten. Om haar nieuwe rol te begrijpen en in te vullen kan de OC website www.opleidingscommissies.nl raadplegen. Hierop staan *best practices* van andere opleidingscommissies en diverse (werk)documenten om OC's op weg te helpen.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige Voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	V
Standaard 3. Toetsing	G
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	V
Algemeen eindoordeel	V

Ten tijde van de audit was de reguliere 'uitlopende' deeltijdvariant in afbouw vanwege de omzetting naar de experimenteervariant. Zoals het NVAO-kader voorschrijft, heeft het panel als onderdeel van de accreditatieaudit alleen de laatste twee standaarden van het beoordelingskader (Toetsing en Gerealiseerde leerresultaten) beoordeeld, alsook de zorgvuldigheid van de afbouw.

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige 'Uitfaserende' reguliere deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	-
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	-
Standaard 3. Toetsing	G
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	V
Algemeen eindoordeel	V

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige Flexibele deeltijd/duaal	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldaan
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldaan
Standaard 3. Toetsing	Voldaan
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldaan
Algemeen eindoordeel	Voldaan

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels**

**Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. de hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Verpleegkundige, Hanzehogeschool Groningen
18 april 2019**

Tijd en locatie	Onderwerp	Deelnemers
08.00 – 08.15u Wiebengazaal A0.25	Ontvangst panel	
8.15 – 9.00u Wiebengazaal A0.25	Besloten overleg panel Materiaal bekijken	
Ochtend – Standaard 1 en standaard 2		
09.00 – 09.45u (45 min.) <u>Kamer A1.11</u>	Standaard 1: beoogde leeruitkomsten	1. dean Academie voor Verpleegkunde 2. teamleider jaar 1 voltijd 3. teamleider van jaar 2 voltijd, de flexibele deeltijd en professionals & Bedrijven 4. lector lectoraat Verpleegkundige Diagnostiek 5. voorzitter Verpleegkundige Staf, Martini Ziekenhuis 6. alumnus en verpleegkundige UMCG 7. student mbo zij-instroom voltijd curriculum 2016, werkzaam bij Lentis 8. student flexibele deeltijd curriculum
09.45 – 10.00u (15 min.)	Besloten overleg panel	
10.00 – 10.45u (45 min.) <u>Huiskamer C0.31</u>	Standaard 2 deel 1: onderwijsleeromgeving	1. docent, regisseur mbo-zij instroom, studieloopbaanbureau 2. docent, regisseur flexibele deeltijd curriculum 3. docent, regisseur jaar 2 voltijd 4. hogeschooldocent, internationalisering 5. hogeschooldocent, zorg & technologie 6. docent, vaardigheden 7. student voltijd curriculum 2016 en voorzitter studievereniging CURA
10.45 – 11.00u (15 min.)	Besloten overleg panel	
11.00 – 11.45u (45 min.) <u>Huiskamer C0.31</u>	Standaard 2 deel 2: onderwijsleeromgeving	1. hogeschooldocent, lid curriculumcommissie 2. docent, voorzitter curriculumcommissie 3. regisseur praktijkleren, lid opleidingscommissie 4. docent, minoren & honours onderwijs, lid examencommissie 5. instructeur blackboard, lid medezeggenschapsraad 6. student flexibele deeltijd curriculum 7. student voltijd curriculum 2016 , lid opleidingscommissie 8. praktijkopleider reguliere - en ketenstage Ommelander ziekenhuis
11.45 – 12.30u (45min.) <u>Wiebengazaal</u>	Besloten overleg panel, inclusief lunch Materiaal bekijken	

12h30 – 13h00	Apart gesprek studenten	1. student voltijd curriculum 2016, lid opleidingscommissie 2. student flexibele deeltijd curriculum 3. student voltijd curriculum 2012 (diploma maart 2019) 4. student mbo zij-instroom voltijd curriculum 2016, werkzaam bij Lentis 5. student voltijd curriculum 2012 voltijd, lid van de opleidingscommissie
13.00 – 14.00 u (60 min)	Rondleiding door het gebouw met LEAN borden toer.	Studenten
14.00 – 14.45u (45 min.) <u>A0.30</u>	Standaard 3: toetsen en beoordelen	1. docent, voorzitter toetscommissie 2. docent, lid toetscommissie 3. docent, lid examencommissie, flexibele deeltijd onderwijs 4. Professionals & Bedrijven, voorzitter examencommissie 5. medewerker toetsbureau 6. student voltijd curriculum 2012, lid van de opleidingscommissie 7. wijkverpleegkundige Buurtzorg team Bellingwedde
14.45 – 15.00u (15 min.)	Besloten overleg panel	
15.00– 15.45u (45 min.) <u>Wiebengazaal</u>	Standaard 4: gerealiseerd niveau	1. docent, regisseur afstuderen 2. docent, regisseur afstuderen 3. hogeschooldocent 4. docent, flexibele deeltijd curriculum 5. docent, regiocoördinator, toelatingscommissie, schrijver ZER 6. docent en werkveld 7. student voltijd curriculum 2012 (diploma maart 2019)
15.45 – 16.00 u (15 min.)	Besloten overleg panel	
16.00 – 16.30u (30 min.) <u>Wiebengazaal</u>	CvB en deel managementteam	1. voorzitter College van Bestuur 2. Dean Academie voor Verpleegkunde 3. teamleider jaar 1 voltijd
16.30 – 17.15 (45 min)	Besloten overleg panel (opmaak beoordeling)	
17.15 – 17.45 (30 min)	Terugkoppeling visitatiedag	Voor iedereen toegankelijk
17.30 uur	Afsluiting	

In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen. Voor de beoordeling van de flexibele deeltijd/duale opleiding heeft het panel gebruikt gemaakt van het *NVAO-protocol 'Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten'*, april 2019.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de verschillende varianten. De opleiding heeft voor de audit een speciale website ingericht (de visitatiewebsite) waarop zij het zelfevaluatie-rapport heeft gepresenteerd aan de hand van een strategische tekening. Daarin waren de vier standaarden uit het NVAO-beoordelingskader verwerkt. Op de website trof het panel daarnaast het studentenhoofdstuk, YouTube-filmpjes van de opleiding en de bijlagen, behorende bij het zelfevaluatie-rapport, aan. Verder kon het panel doorklikken naar een Blackboard-course met eindwerkstukken en representatief werk.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in acht-neming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het Zelfevaluatie-rapport bevatte een studentenhoofdstuk waarin de ervaringen met en oordelen over de opleiding waren beschreven.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De opleidingen binnen het cluster werden grotendeels door hetzelfde panel beoordeeld.

De afstemming is allereerst geborgd door de in dit verantwoordingsformulier gepresenteerde overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Verdere kalibratie tussen de deelpanels vindt voorts plaats door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader.

Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van voor zoveel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie-rapport opleiding
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding
- Schematische programmaoverzichten.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van alle eindwerken van de laatste twee jaar waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid.
- Jaarverslag examencommissie.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.
- NSE-uitkomsten 2018
- Diverse door de opleiding gebruikte bronnen bij het opstellen van haar Zelfevaluatie.

Het panel heeft van zestien studenten de eindwerken bestudeerd.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Naam visitatiegroep:	HBO-Bachelor Nursing Noord

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
De heer W.L.M. Blomen	De heer Blomen is directeur van Hobéon ⁸ en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties in het hoger onderwijs.
Mevrouw W. Jackson MBA	Mevrouw Jackson is Manager Leerhuis van het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis (ETZ).
De heer prof. dr. O.A.A.M.J. Timmermans	De heer Timmermans is Lector Healthy Region aan HZ University of Applied Sciences en professor aan de Universiteit Antwerpen aan de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en fellow onderzoeksgroep Centre for Research and Innovation in Care.
Mevrouw K. Linders	Mevrouw Linders studeert Verpleegkunde aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Zij maakt deel uit van de opleidingscommissie.
Mevrouw D.P.M. de Koning MSc.	Mevrouw De Koning is sinds september 2010 NVAO-erkend secretaris.

Op 30 januari 2019 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Verpleegkundige van de Hanzehogeschool Groningen onder het nummer 007797.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

⁸ De heer Blomen is per mei 2019 teruggetreden als directeur van Hobéon.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl